

Taxa postala
plătita in num
No. 244716/929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop

10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. —
Hirdetések díjszabás szerint. — Az
„UJ KELET” a transilvaniai és
banati zsidóság egyetlen napilap-
ja. Cikkeink utánnomását csak a
forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓ NAPILAP

Director-Főszer-
kesztő: Dr. Mar-
ton Ernő, Admi-
nistrátor delegat si girant responsa-
bil-Felölő igazgató: Schwartz Endre,
Proprietar—Tulajdonos: Fraternitas
S.A.R. de Editură. Registrul publica-
tionalor periodice No. 43. Dos. 889.
1938. Tribunalul Cluj, Secția III.

Ara 5 lej

Szerda, március 15.
1939—5699. Adar 24.
XXII. évfolyam, 61. szám.

Fejedelmi pompával temették el a patriárka-miniszterelnököt

Bálan metropolita bucsuztatta Miron Cristea. Az Uralkodó Öfelsége a temetésen

Bucuresti, március 14. Ma reggel az egész főváros gyászt öltött. A patriárka legnagyobb harangja reggel óta szüntelen zugással adta hírül a hívőknek a szomorú ünnepélyes szertartást, hogy a Románia első görög keleti patriárkájának földi maradványait tartalmazó koporsót lebecsá-
tolták a kriptába.

Reggel kilenc órák százakra menő gépköcsi sor gördül a patriárka felé. A katedrális előtt megteszik az utolsó előkészületeket. Két hatalmas feketével bevont amforából tömjén-füst száll fel. A fővárosi papok és az egész országból érkező papi küldöttségek harmasával, zárt sorokba tömörülve a patriárka épülete körül sorakoznak fel. Jelen van Petrache Lupu, a csodalató pásztor is, aki szemben a katedrálissal a patriárka egyik erkélyén helyezkedik el. Egymásután érkeznek meg a prelátusok, Bálan erdélyi metropolita, az ország metropolitáinak, püspökeinek, valamint a hazafias egyesületek küldöttségeinek kíséretében.

Megérkezik Öfelsége

Délelőtt fél 11 órák a patriárka udvara már szűknek bizonyul a gyászoló tömeg befogadására. Háromnegyed 11 órák érkeznek meg a királyi tanácsosok. Iorga, dr. Angelescu, Mironescu. Utánuk következik a diplomáciai kar. 11 óra előtt érkeznek meg a kormány tagjai, élükön Armand Calinescu miniszterelnökkel. Nem sokkal utóbb szállnak ki kocsijukból, Urdareanu udvarmester és Flondor, a királyi palota marsallja. Pontban 11 órák érkeznek meg Öfelsége Mihály nagyvajda kíséretében, a diszgarda és a zenekar tisztelgése közepette.

Megszólal a patriárka harangja

A patriárka harangja zugva adta hírül a temetési szertartás megkezdését. Öfelsége és a trónörökös beléptek a patriárka előcsarnokába. Az uralkodó meghajolt a koporsó előtt, majd kezdetét vette az egyházi szertartás, amelyet Nicodem metropolita celebrált a püspökök és metropoliták segédletével. Ezután a többi felekezetek képviselői léptek a katedrális elé és vallásuk szertartásai szerint istentiszteletet celebráltak.

Majd Bálan erdélyi metropolita beszédet tartott, amelynek során többek között ezeket mondotta: „A halál anyagja a románság legbüszkébb fiát ragadta el közülünk, aki oszlapunk és világságunk volt egyben és aki nehéz és válságos időkben bátran megállta a helyét.”

Bálan metropolita ezután a nagy papnak és a nagy románnak a nemzet érdekében tett számos és el nem muló cselekedeteit sorolta fel. Elmondotta, hogy egyszerű földész családból származott Toplițar és innen ivelt fel pályafutása a legmagasabb lépcsőfokig. Mint az ország regense és mint az ország patriárkája egyaránt nagy odaadással és kiváló tulajdonságairól tett tanubizonyságot.

Miron Cristea pályafutása

Nemzetiségének gyökerei a híres Beszterce környéki határőr földművesek közé nyulnak vissza. Szülei, akik közül apja Régen vidékéről, anyja Naszód környékéről való, Toplićán telepedtek le. Az egyesített Románia első patriárkáját 1868-ban keresztelte meg Mărginean Ioan szelistei

pásztor. A patriárka egész élete folyamán büszkeséggel viselte származásának kiváltságát, amelyet azzal a könyvszeretettel egyesített, amelyről a román földművesek fiai örökösen tanuságot tettek. 1887-ben Ilie Cristea a naszódi liceum 8-ik osztályos diákját megválasztják a „Virtus Romana Rediviva” diákszervezet elnökévé. Ezt a tisztséget három évvel azelőtt a nagy költő George Cosbuc töltötte be. Ezután az iskolai sikerek egész sorozata következik életében, elvégzi a szebeni szemináriumot, Eminescuról irt dolgozatával elnyeri a budapesti egyetem teológiai doktorátusát, fényes újságírói karriert fut be a Telegraful Român, a Tribuna és a Gazeta Transilvaniei című lapoknál. Szeben esperesévé választják később karánsebesi püspökké.

Miron Cristea egyesíteni tudta saját sorát népével, amelynek lelkipásztora, viaszgatója és erősítője volt a nehéz megpróbáltatások időszakában. A magas patriárka aktív klerus akart, amely szociális hivatásának tudatában vállalja a harcok misszionarizmust. Hirdette, hogy a klerusnak minél többször kell kivezetnie csónak-

ját a társadalmi válságok viharosan hullámzó tengerére, mert csak eképpen teljesítheti hivatását.

Szociálművelési meggyőződéséből kifolyólag egyike volt a háború előtt az erdélyi nacionalista élharcosoknak. Szóban és írásban készítette elő azt a szellemet, amely az összes románok szellemi egyesüléséhez vezetett. Néhány évvel az egyesülés után a megnagyobbodott Románia első patriárkája lett. Egész Délkelet-Európa ünnepelte ezt az eseményt. Midőn az uralkodó később az összes románok egységére és összefogására apellált, Miron patriárka volt az első, aki ennek a hazafias felhívásnak eleget tett. Miron Cristea figurája az egymásközt megbékélt románok földrajzi és lelki egyesülését egyaránt szimbolizálja. A hálás nemzet államélete egyik megalapítójának tekintik és sohasem fogja elfelejteni őt.

Ezután megkerülték a patriárkia templomának négy sarkát, majd a koporsót ismét a templomba vitték, lebecsátották a kriptába és lepecsételték. A haragok szün telenül zugtak. A koporsó lebecsátása alatt század katoná tisztegett, míg a katonazenekar az imádságot intonálta.

Széthullott a csehszlovák köztársaság

A független szlovák állam Németország védnöksége alá helyezte magát

Európa az utolsó huszonegy órában ismét olyan válságos percekét élt át, amelyek erősen hasonlítanak a szeptemberi kritikus napokhoz. A müncheni határozatok nyomán keletkezett új Csehszlovákia nem bizonyult életrevalónak, mert nem adták meg számára a nyugalomnak és biztonságának ama garanciáit, amelyek nélkül a független állami lét nem biztosítható. Az expanzióra törekvő német birodalom a szlovák szeparatizmust használta fel kiinduló pontul ahhoz, hogy ismét felborítsa a Münchenben létrehozott egyensúlyi helyzetet.

A csehszlovákiai átalakulás várható kihatásai még távolról sem bontakoztak ki olyan mértékben, hogy tisztán lehessen látni az európai helyzetet. E pillanatban csak annyit tudunk, hogy a német csapatok megkezdték bevonulásukat Szlovákiába, míg a magyar csapatok megkísérelték a Ruszinszókba való benyomulást. Hogy ezek a hadmozdulatok milyen méreteket öltöttek és milyen eredményeket értek el, azt most még nem lehet tisztán látni. Tény azonban, hogy a szlovák állam, amely ma délen mondotta ki függetlenségét, Németország védnöksége alá helyezte magát és Németország elfogadta ezt a védnökséget. Ugyanakkor Hacha csehszlovák köztársasági elnök Chwalkovszki külügyminiszter kíséretében Hitler kancellárhoz utazott Berlinbe, hogy vele megbeszéljék a most már magára maradt Csehszlovákia további sorsát. Amint a jelek mutatják, Csehszlovákia is Hitler kezébe teszi le a maga jövőjét.

Ami a most kirobbant krízisben a legfel-
tűnőbb, az az érdektelenség, amellyel Anglia és Franciaország kísérik az eseményeket.

Csupán a lengyel és olasz diplomácia mutat valamelyes aktivitást a cseh válsággal kapcsolatban, de hogy ez az aktivitás milyen irányu, azt nem lehet világosan látni.

Szlovákia függetlenségének kimondásával egyidejűleg ma Huszton a ruszinszoki parlament is kimondta függetlenségét és így, jogilag, a jelek szerint, a csehszlovák köztársaság eddigi formájában megszűnt létezni. Hogy mi lesz e területek további sorsa, az teljesen bizonytalan és valószínűleg Hacha cseh köztársasági elnök Hitlerrel való tanácskozásán fog csak trézáródni a helyzet. A prágai központi kormány ma délen be-
adta lemondását és Hacha elnök visszaérke-
zéséig nem is alakítják meg az új kormányt. A jelek szerint teljesen jobboldali, totalitáris rendszer bevezetésére fog sor kerülni Csehszlovákia is, úgy, amint az Szlovákiában is történt. Németország e területek belső ügyeinek irányításában olyan befolyást kíván magának biztosítani, amely — ha megvalósul, — egyértelmű lesz a cseh állami önállóság megszűnésével, vagy lényeges leszűkítésével.

Különösen bizonytalan e pillanatban Ruszinszók helyzete, amelynek területén harcok folynak a magyar és cseh, illetőleg ukrán csapatok között. E harcok állásáról el-
lentmondó hírek érkeznek és a magyar hír-
források csak egész szűkszavuan emlékez-
nek meg e küzdelmekről.

A csehszlovák dráma legújabb fordulata az egész közép-európai politikát új és következményekben kiszámíthatatlan helyzet elé állította.

A csehszlovákiai eseményekről szóló tudósításunkat az 5. és 8. oldalakon találja az olvasó.

A berni per

Georges Brunschwig, aki a berni zsidó hitközséget képviselte abban a világhíres perben, amely Cion bölcseinek jegyzőkönyvei körül a Svájcban tavaly lefolyt, összefogott egy publicistával és könyvet irt a „Jegyzőkönyvekről”, ahogy a per, a tanuvalomások s a bírósági ítéletek nemkülömben a tárgyalást követő események megvilágították. Előszavában megmondja, mi készítette írásra. Nem lehet a nyilvánosság, a fórumot végérvényesen átengedni az uszítóknak és a hamisítónak. A jámbor polgár türelme is elfogy valamikor. A tiszták és a tisztességesek is meg kell szólaljanak egyszer! Hogy ki-
tűssék az örök támadók, a sosemnyugvó fondorlatos és kegyetlen hangoskodók kezéből a mérgezett fegyvert. Brunschwig hivatalból tüzetesen átolvasta a „Jegyzőkönyvek” minden rendű és rangú kiadását. De még mindig nem tudja, hogy kik voltak éppen azok az összeesküvők, akik a világ leigazgására összefogtak. Annyi szent, hogy emberfeletti készségek vannak. Ők a klasszicizmus képviselői, hiszen a görög és a latin autorok segítségével ők rontották meg a „gojime-
népek” ifjúságát. Ők szülték világra a szabadság-testvériség-egyenlőség eszméjét is, a ők vezették a régmúlt paraszforradalmakban a népet nemes uraik ellen. És mindez olyan ügyesen csinálták, hogy egyetlen dokumentum sem volt képes ezt a szerepüket meg-
rögzíteni. A darvinizmust, a marxizmust, nemkülömben a hivatalos náci profétává emelt Nietzsche eszméit szintén ők produkálták. Az övek a sajtó és az övek az arany, ami... a jegybankok pincéiben, a Rockefellerek, a lordok vagy az indiai maharadzák tresszorjaiban halomba gyűlt. Ők tehát a világ leggazdagabbjai, de egyben az anarchisták-kommunisták és szocialisták is. Ők szabadítják a világra a gazdasági válságokat, dobják az uccára a gazdasági válságokat, dobják fel a francia forradalom tüzeit és a világháborút s ha kell Kínát meg... Japánt mozgósítják (a tengely-államokkal szoros barátságot tartó Japánt!) az ellenük lázadó európai emberiség ellen.

A bölcsek, Cion bölcsei mindentudók tehát. Csak egy valamihez nem konyitanak csodamódra: a zsidó tudományhoz. Nem ismerik a talmudot és a Bibliát is össze-vissza egyszer idézik s akkor sem hűberül, hanem latinul és ráadásul hibásan. Ők a világ urai, minden és mindenké felett rendelkeznek. De nem tudták a zsidókat az orosz pogromoktól megóvni és nem képesek megvédeni a jelenkor üldözéseitől sem.

Ahány kiadásban közreadták, annyi mesét találtak fel a kiadói a jegyzőkönyvek keletkezéséről. Az első orosz kiadójuk, Nilus „tanár” ur, 1905-ben meg irtja, hogy a franciaországi cionista központi iroda irat-
tárból csemték el az eredeti példányt. 1911-ben már másképpen tudja: A jegyzőkönyvek szerzői szabaddóművesek. Az 1917. évi kiadásban viszont egy Szuchotin nevű orosz nemes a változatosság kedvéért a jegyzőkönyvek előteremtője. Az első német kiadás szerkesztője, zur Beek, a frankfurti „Morgenröte” páholyhoz hozza kapcsolatba a jegyzőkönyveket és váltig állítja, hogy francia az eredeti nyelvük. A jegyzőkönyv-üzlet másik kiaknázója, Theodor Fritsch, viszont pontos adatokkal „igazolja”, hogy a jegyzőkönyvek eredeti je... hűbernyelvi valój. De vannak egyéb variációk is. Egy amerikai változat például úgy tudja, hogy az 1905-ben már nyomtatásban is közreadott jegyzőkönyveket a — szovjet irattárból kerítette meg egy szemfüles diplomata.

A sok találgatásnak még 1921-ben véget vetett Philip Graves, a Times konstantinápolyi tudósítója. Egy hajdani ochrana (orosz titkos rendőrség!) tiszt birtokából megszerezte a jegyzőkönyvek eredeti példányát, egy franciányelvi, nyomtatásban is megjelent politikai röpiratot, amelynek Maurice Joly francia ügyvéd a szerzője.

Joly III. Napoleon politikájának rugtatott neki ebben a könyvcskében. A zsidósággal sem neki, sem a könyvének semmi közösége. III. Napoleon a 19. század Macchia-vellije a Joly meglátásában. Az alvilágban összehozza Montesquieuvel és világfelforgató terveket ad a szájába. A rendőrség perse fülön fogta a politizáló prókátort és a bíróság 15 havi börtönnel sújtotta. Mindez 1871-ben történt.

Graves cikksorozatban ismertette felfedezését. Egész sereg idézettel bizonyította be, hogy Cion bölcseinek jegyzőkönyve azonos a III. Napoleont támadó röpirattal. Alfred Rosenberg, a Völkischer Beobachter főszerkesztője, a náciizmus pápája, most sem

A lengyel

A lengyel...
tek össze...
hangzott tör...
szervezése...
ismeretes, a...
sét irányozza...
csapás a len...
vállás megb...
gömb, mint ö...
szág minden...
védelmi har...
lengyel zsidó...
március 15-t...
husfogyasztá...
között végas...
túlás végas...
zsidó mérszár...
zsidó vendég...

A konferen...
zabban a len...
gyel zsidósá...
jezést a ritu...
kísérlete föl...
nak a zsidó...
A konferenci...
gás egyik d...
a bibliában...
nyer magyar...
a parlament...
zsidók által...
abban az üg...
ehhez. Egy...
itéletet mon...
Egy másik...
ferencia kife...
irányuló törv...
megszegését...
gyelország ö...
lási jogaik s...
cia felhívást...
hogymutass...
hozás hagyom...
kérdeésben.

A konferen...
azt a napot...
kezdik a vég...
vényjavaslat...
májlik egész...

A konferen...
szki miniszte...
kultuszminisz...
ne engedje m...
sét a lengyel...
ság és a len...
dekében.

Egyidejű j...
lom parlamen...
március 8-ika...
elnapolták.

A LENGYEL...
LIARDOS LE...
Mint ismeret...
javaslatot te...
kétféle milliárd...
életbe való ir...
év leforgása...
tája során d...
a zsidó parla...
hogy a zsidó...
selni, annak...
gazdasági és...
szébbemő m...
legrégibb idő...
gyel gazdasá...
alatt különös...
ben, a bank...
építésében sz...
vesztációs ter...
— csak akko...
gazdasági erd...
de nem ugy...
zsidókat kizá...
ból és minde...
munkásokat é...
merstein kép...
dájára utalt...
gazdasági fell...
kinek és így...
bad gazdasá...

FELMILLIO...
PALESTINÁ...
RA. Robert...
Prágában tar...
kormány me...
jött létre a C...
kölcson kapo...
neküldt egy...
Az egyezmény...
támogatást ké...
mindazon me...

A lengyel...
tek össze...
hangzott tör...
szervezése...
ismeretes, a...
sét irányozza...
csapás a len...
vállás megb...
gömb, mint ö...
szág minden...
védelmi har...
lengyel zsidó...
március 15-t...
husfogyasztá...
között végas...
túlás végas...
zsidó mérszár...
zsidó vendég...

A lengyel...
tek össze...
hangzott tör...
szervezése...
ismeretes, a...
sét irányozza...
csapás a len...
vállás megb...
gömb, mint ö...
szág minden...
védelmi har...
lengyel zsidó...
március 15-t...
husfogyasztá...
között végas...
túlás végas...
zsidó mérszár...
zsidó vendég...

A lengyel...
tek össze...
hangzott tör...
szervezése...
ismeretes, a...
sét irányozza...
csapás a len...
vállás megb...
gömb, mint ö...
szág minden...
védelmi har...
lengyel zsidó...
március 15-t...
husfogyasztá...
között végas...
túlás végas...
zsidó mérszár...
zsidó vendég...

A lengyel...
tek össze...
hangzott tör...
szervezése...
ismeretes, a...
sét irányozza...
csapás a len...
vállás megb...
gömb, mint ö...
szág minden...
védelmi har...
lengyel zsidó...
március 15-t...
husfogyasztá...
között végas...
túlás végas...
zsidó mérszár...
zsidó vendég...

hagyta magát. Nem akarta elismerni, hogy az orosz ochrana és a náciok egy nemzsidó szervezetnek egy nemzsidó politikai ellenemelt vádjait plagizálták, hogy vádpontokat kovacsoljanak belőlük a zsidók ellen. Nekieresztette a fantáziáját, Mose Joel-lé hebraizálta a Maurice Joly nevét és megtette kommunista zsidónak, aki kifejezte a féltve őrzött titkot, a zsidók világhódító terveit.

Rajtavesztett. A berni perben előkerült a Joly keresztlevele is. Hétp próbás „árja” volt az istenadta.

A berni per azt is kiderítette, hogy ki és hogyan tolozta-foldozta össze a Joly röpírát és gyártott belőle zsidó jegyzőkönyveket. Az ochrana a ludas. A cári titkos rendőrség kirendeltséget tartott fenn Párizsban. A nihilisták üldözése volt a feladata. Ebben a harcban minden eszközt felhasználta: hamisításokat is. A kirendeltség vezetője, Péter Ivanovics Ratskovszky, tipikus beamter volt, megfelelő hivatalos kacskarin-gókkal esetről-esetre bejelentette pétervári felesleges hatóságának, ha ő maga, vagy ügy-nökei efféle hamisításokat összeeszkábáltak. Az ochrana irattárából ezek a bejelentések a berni bíróság elé kerültek. Egyszer azt „bizonyította” be Ratskovszky, hogy a nihilisták az angol birodalom kémiai. Mászor, hogy az orosz emigránsok a legromlottabb életet éltek a külföldön. A Nilus tanár ur által kiadott jegyzőkönyvek is ebben a műhelyben készültek. Az volt a céljuk, hogy zsidó bélyeget nyomjanak rá az orosz szabadság-mozgalomra és ezzel kompromittálják. Akadtak, akik látták is a hamisítvány kéziratát: Radzivil hercegő. A francia du Chayla gróf, az orosz görögkeleti egyház szakembere. Nemkülönben Svaticoff tanár, akit az orosz demokrata kormány az ochrana külföldi kirendeltségeinek felosztásával bizott meg. De előkerült az ochrana titkos rendőrinek tényleges jelentése is az 1897-es cionista kongresszusról. Ebben a jelentésben természetesen semmi nyoma azoknak a vádaknak, amiket a jegyzőkönyvek kiadói a zsidó ellen emelnek, semmi nyoma a detektiv regényekbe illő történelmi, amely szerint az ochrana detektívjei csenék volna el a „bölcsök jegyzőkönyveit”.

A híres svájci perben — úgy indult, hogy a svájci zsidó hitközségek szövetsége és a berni hitközség perbe fogták a „jegyzőkönyvek” országukbeli terjesztőit — számos szakember és tanu vonult fel. A náciok először egy földijüket és elvtársukat próbálták szakértőként behozni. Ennek a dr Alfred Zandernek „szakvéleménye” abból állott, hogy kijelentette: Hisz a jegyzőkönyvekben és az a hite akkor sem fog meggingani, ha százszor is bebizonyítják, hogy hamisítványok.

A tanuk között, akiket a zsidók a jegyzőkönyvek hamisított voltának igazolására beidéztettek, temérdek keresztény volt: Az első cionista kongresszus gyorsírói, hírlapudósítói. Egyszálly igazolták, hogy afféle megbeszélések, amiket a jegyzőkönyvek mesélnek, nem folytak és nem is folyhattak ottan. Megjelent a bíróság előtt a szabadkőműveség két prominense: Megcáfolták, hogy bármilyen kapcsolat állana fenn a szervezők és a zsidók között. Az orosz tanuk, egyetlen kivétellel, valamennyien keresztények voltak. Közülük volt a világhíres Burteeff, aki Azevet, ezt a véreskezű rendőrspicit leplezte le hírlapi cikkeiben annak idején. Miljukoff, Oroszország hajdani külügyminisztere. A bolsevikellenes orosz emigránsok kötelelességüknek tudták, hogy amit a zsidóság ellen az ochrana hamisított vétkeztek, expálják. „Meg kell védjünk nemzetünk becsületét — jelentette ki Svaticoff tanár. — A jegyzőkönyvek hamisítványok, a tartalmuk hazugság, legenda, a Ratskovszky bitangasága. Kötelességünk szabad földön, egy demokrata állam független bírósága előtt kijelenteniünk — és mindenkifelett az én kötelességem, akit annak idején az ochrana viselt dolgainak felderítésével bizott meg az orosz demokrata kormány —, hogy a jegyzőkönyvekben nem a zsidó hangja szólal meg, hanem a hamisító orosz ochrana-spiclik hangja”.

Mély benyomást gyakoroltak a hallgatóságra a zsidó tanuk. A vallásos és a nemzeti zsidóság prominens vezetői voltak közöttük. Milyen másképp festettek ezek a zsidó vezetők, mint aminőknek az antiszemita vádiratok jellemezték őket! Csupa szerény, őszinte férfi, akik valamennyien nagyot alkottak szellemi téren és akiknek élete a legnagyobb nyilvánosság ellenőrzése mellett makulátlan tisztaságban, embertársaik önfeláldozó megsegítésében pergett le. Az egész auditorium felfigyelt az incidensre, ami dr Ehrenpreisnak, a stockholmi főrabbinak kihallgatása során játszódott le. Ehrenpreis kijelentette, hogy a Biblia a zsidóság valódi jegyzőkönyve. Mire az egyik vádlott, Fischer főszekesztő nagykomolyan felszólította a bíróságot, hogy szerezzé be ezt a jegyzőkönyvet, már mint a Szentírás és vessé vizsgálat alá.

A megszorult náciok — a tanuvallomások után világos volt, hogyan fog itélni a bíróság — most a tárgyalás megszakitásán kezdték dolgozni. Új tanukat jelentettek be, bűnvádi feljelentéseket tettek egész sor tanu ellen s hogy a döntést kitőljük, egy erfurti alezredest, Ulrich Fleischhauer neveztek meg szakértőjüként. Nemsokára kiderült, hogy ez az exkatona az antiszemita világ-szervezet, az u. n. Welt-Dienst vezetője, aki szakértői jelentés öve alatt voltaképpen zsidóellenes izgatásra vetemedett, zsidógyűlölettel telített agitációs beszédeket igyekezett tartani. Azonban alaposan elvettette a számítását. A svájci hallgatóság és az újságírók, akik a teremben összeverődtek, idegen-

kedve fogadták — ez az idegenkedés gyakran a megvetésig és az undorig fokozódott — az airtalan és zűléstelen vádaskodásait. Zsidó részről a keresztény Baumgarten professzor terjesztette elő szakértői jelentését. A jegyzőkönyvek plágiumok, zsidóellenes cézzalatt ütötték össze őket, szennyiratok: ezek voltak a konkluziói.

A bírósági szakértő, C. A. Loosli, ugyanahhoz a végső eredményhez jutott el, mint Baumgarten. Ráadásul a Fleischhauer referátumát tudománytalan és lelkiismeretlen propagandairatnak minősítette. Brunschwig vádbeszéde még élesebben itélkezett Fleischhauer felett: Ez az ember a bíróság előtt is csak egyet tud: gyűlöletet hirdetni, a gyűlölet nadragulyáját elvetni. A vádlottak padjára ültetett náci ügyvédjei meglepő indokolással kérték ezekután kliensük felmentését: Fiatal és tapasztalatlan emberek.

A törvényszék teljesen azonosította magát a Baumgarten és Loosli szakértők véleményével és a maga részéről is plágiumnak, hamisítványnak és szennyiratnak minősítette a jegyzőkönyveket. Fleischhauer hivatásos zsidófalának nevezi és megállapítja, hogy bebizonyítottan hamis idézetekkel, sosem tett nyilatkozatokkal operál. Az ítéletet kísérő

beszédében seges hüvelyek és fogja meg ártalan a hogyan fejt a a jegyzőkönyvek vagy sem.

Fellebbezés folytán a berni fellebbeviteli bírósághoz került a jegyzőkönyvek ügye. Ez a bíróság „főltőbb perfid”-nek minősítette a jegyzőkönyveket és megállapította róluk, hogy a szennyirodalom körébe tartoznak, ám nem a szennyirodalomnak ahhoz a fajtájához, amelyet a svájci törvény büntet. Ez a törvény — 1916 szeptember 10 a kelte — ugyanis a pornográf szépirodalommal foglalkozik csak — akkoriban a törvényhozás még nem vetett számot politikai pornográfiák lehetőségével. A bírósági ítélet mindenesetre felveti a gondolatot, hogy a törvényhozás pótolja ezt a hiányt és vessen véget az igazságtalan és minősíthetetlen gyalázkodásoknak és ócsárlásoknak. A költségekkel mindenesetre a náciakat marasztalta el és pedig ezzel a megokolással: Aki efféle utolsó fajtájú uszító cikkeket forgalomba hoz, viselje a költségeit.

A telavivi sabbat körül

Egy kaján hivatalos jelentés és a „Mataté” kabaré élce a somré sabbatról

Tel-Aviv, március 14. Nyár volt, rekkenő meleg és elhözkepest mérsékelt számu utas az öreg dragacson, a kivénhedt olasz hajon, amely lassan-lassan Palesztina felé uszott velünk. A személyzet 50 fővel haladta meg az utasok maroknyi táborát, amely sokat evett, sokat hevert, sőt, diszkurált, politizált és bizonyos csekély hányadban imádkozott is. A templomunk a bár és a szalón közé volt beékelve, csak az egyetlen péntek este nem győzte az ájtatoskodókat befogadni. Ezen az estén, valahogy mindenki hazatalált az ősi formákhoz. Kibőlzöködött, kalapot tett az izzadó kobakjára, imakönyvet, vulgo: sziderlit fogott a markába és ha értette a előjárt, hát együtt fujta a „Lecho dódit” az előimádkozóval, aki a hétköznapokon az utasok leveke körül szerzett hervadhatatlan érdemekeket: Alszakács volt az istenadta und — Poet dazu. Hiszen akkoriban Morgenrotsuppe név alatt iktatta be az ótlapba a... paradicsomlevest.

Ezen a pénteken végigkibiceltem egy félíg komoly, félíg élcelődő beszélgetést a palesztinai szombatról, recte sabbatról. Sok mással együtt, amit végigéltem és végighallgattam akkoriban: ez a diskurzus is a tudatom alá merült. Hogy azután a héten teljes ücségségben felbukkanjon a feledés homályából. Ami feltámasztotta: a palesztinai kormány hivatalos jelentésének egyik passzusa, amely egy elkötött ló, egy felrobbant akna — milyen meghitt ismerősünk errefelé: hápecáca hitpocéca, velo nigruma kol nezek — lefoglat egy darab puska és 27 golyóbis tőszomszédságában, Tel-Aviv sabbati incidenséről is beszámolt. Egészen fölöslegesen és kissé kajánul — legalább én kajánnak éreztem a hangját — de beszámolt.

Mielőtt észrevénem ezt a hivatalos közlést, el kell mondanom az előzményeket, fel kell vázoljam a cirkumstanciákat.

Tel-Avivban hivatalos munkaszüneti nap a szombat. A lapok közlik, mikor van pénteken napnyugta és ebben az időpontban ezután leáll az autobus forgalom, bezárják a boltokat. Ugyancsak közlik, mikor esteledik szombaton és indulnak az autobusok és nyithatnak az üzletek. A munkaszünet kiterjed még a postaszolgálatra is. Péntek délután — télen korábban, nyáron később — zárnak a postahivatalok, nem szdül ki a „postkiszlik”-ből a leveleket egész vasárnapig és szünetel a levélkézbesítés. Még a táviratokat is besavanyítják.

A munkatiltalom nem vonatkozik azonban a kávéházakra, a vendéglőkre: ezek rendületlenül nyitva tartanak és nem vonatkozik a taxi forgalomra sem, amint hogy a magánjárműveket, kerékpárokat és gépkocsikat sem tiltja el a városi szabályrendelet attól, hogy járják, végigtűllköljék a várost.

Nos, ez a kocsiházas bosszantja a város vallásos lakosait, akik a város zsidó jellegét azzal is biztosítva szeretnék látni, hogy szombatonként abszolút nyugalom honol benne.

A bosszankodás fokozódott, nekibusultabbá vált mostanság, mert a taxikó autobusz-pótló szolgálatot kezdtek kiépíteni. Odaálltak az autobus megállókhöz és néha hangos szóval is invitálták a járókelőket. Uziel, a kehilla szefárd főrabijja, elébb falragaszokon, aztán templomi szó-

noklatban — a bethakeneszet hamarkaziban tartotta és pedig olyan időpontban, hogy a többi templom és minjan hívei is odagyülekezhetek — kelt ki e visszaélések ellen és határozott hangon követelte a sabbat szentségének megőrzését.

Ugy látszik erősen tübbe hozta a hallgatóságát, mert sokan közülük az istentisztelet befejeztével összefogtak, sőt összefogózkodtak és láncot alkotva lezárták a város főforgalmi uccáját, az Allenbyt. A közlekedés megakadt.

Am a tüntetők nem érték be ezzel. Kissé közelebbről is megnézték a feltartóztatott autók és kerékpárok utasait és alaposan helyben hagyták őket. Üvegek csörömpöltek, ruhák szakadtak el a tülekedésben, néhány koci és bicikli megrongálódott, néhány orr vérbeborult.

Persze megjelent rövidesen a rendőrség, a „mistara” és véget vetett a verekedésnek. A közbelépésnek három sabbos-hívó adta meg az árát: bekaszlizták és csak óvadék ellenében bocsátották szabadon őket. Néhány nap mulva azután rendőrhíró elé kerültek. Vitatták erősen, hogy törtek-zuztak volna. Hiszen a sabbat védelmében tüntettek, sabbatkor pedig tilalmas ruhát öszszetépni, ablakokat bezuzni, kormányke-reket begörbiteni, kerékpárokat rombolni. Ezt a szakvéleményt megerősítette a bíróság előtt egy rabbi is. Nem használt. A három vádlottat pénzbírsággal sújtották és ráadásul a sajtó ítéseit, gunyolódásait is el kellett szenvedniök. A palesztinai sajtó, a polgári és a munkás, a jobb és a baloldali, rossz néven vette, hogy ideálokért ökölrel harcolnak és szégyelte, hogy az anglusok belekontárkodtak a jisuv belügyébe a kommunikéjükkel. Foglalkozza-

Megérkeztek a tavaszi ujdonságok

Nagy választék: férfifelöltő és öltöny SZÖVETEKBEK, nőikabát és koszlüm KELMEKBEK

GRUNFELD HENRIK NÉL Timisoara IV. (Josefin) Pult. Berthelot 16. Postävärte Mercantill

A Nemzeti Ujjászületés Frontjának jelöltjei a bucaresti ügyvédi kamarai választásokon

A keresztény ügyvédszövetség is jelölő listát nyújtott be

Bucuresti, március 14. Az ilfovi ügyvédi kamara ezen a héten választja meg új dékánját, az Istrate Micescu lemondása folytán megüresedett helyre. A választást érdekes harc előzi meg. A Nemzeti Ujjászületés Frontjának égisze alatt a bucaresti kamara jelentős csoportja jelölőlistát nyújtott be, amelyen a következők szerepelnek: Dékán: Jean Th. Florescu, tanácsstagok: M. Alexandrescu, Pompiliu Athanasiu, Demostene Botez, Isiof Bogdan, Gh. Costachescu, T. Dobrescu, P. Franzescu, Paul Iliescu, Henri Meitan, Bosnief Paraschi-

vescu, D. Pascu, S. Radovici, I. Raiciu, V. Stanciu és V. Tătaranu.

Az ujjászületési front jelöltjei nacionalista programmal indulnak a választási harcba. Jelszavuk a román elem előtérbe helyezése és az ügyvédi kar tekintélyének megóvása.

A keresztény román ügyvédek szövetsége Istrate Micescu elnöklete alatt tartott ülésén elhatározta, hogy ugyancsak jelölőlistát terjeszt be a választásra. A lista jelöltjeinek jelszava: „Egyetlen idegent sem a román kamarában.”

A Zsidó Távirati Iroda jelenti:

Lengyelország

A lengyel zsidóság harca a vágatási tilalom ellen

A lengyelországi rabbik konferenciára ültek össze Varsóban a lengyel sejmben elhangzott törvényjavaslat elleni védelem megszervezése céljából. A törvényjavaslat, mint ismeretes, a rituális vágás teljes beszüntetését irányozza elő, ami nemcsak súlyos anyagi csapás a lengyel zsidóságra, hanem a zsidó vallás megbélyegzése is. A konferencián több, mint ötszáz rabbi vett részt Lengyelország minden részéből. A rabbi-konferencia a védelmi harc beindításaként felszólította a lengyel zsidóságot, hogy tiltakozása jeléül március 15-től 30-ig teljesen tartózkodjék a hús fogyasztástól. Március 14-ike és 30-ika között egész Lengyelországban szünetel a rituális vágás. Ezen két hét alatt az összes zsidó mérsárosok zárva tartják üzleteiket. A zsidó vendéglőkben nem szolgálnak ki húst.

A konferencia által megszavazott határozatban a lengyelországi rabbik az egész lengyel zsidóság megdöbbenésének adnak kifejezést a rituális vágatás teljes betiltásának kísérlete fölött, amiben súlyos támadást látnak a zsidók lelkiismereti szabadsága ellen. A konferencia kijelenti, hogy a rituális vágás egyik dogmája a zsidó vallásnak, amely a bibliában gyökerezik és a talmud által nyer magyarázatot. A konferencia tiltakozik a parlament félrevezetésé ellen olyan nem-zsidók által, akik véleményét nyilvánítanak abban az ügyben anélkül, hogy joguk volna ehhez. Egyedül zsidó lelkesek illetékesek lehetnek mondani ebben az ügyben.

Egy másik határozati javaslatban a konferencia kijelenti, hogy a vágatási tilalomra irányuló törvényjavaslat a lengyel alkotmány megszegését jelenti, mely alkotmány Lengyelország összes polgárainak biztosítja a vallási jogaik szabad gyakorlását. A konferencia felhívást intéz a lengyel parlamenthez, hogy mutassa meg újból a lengyel törvényhozás hagyományos toleranciáját a felekezeti kérdésben.

A konferencia elhatározta továbbá, hogy azt a napot, amikor a sejmben tárgyalni kezdik a vágatási tilalomra vonatkozó törvényjavaslatot, gyász- és böjt-nappá proklamálják egész Lengyelországban.

A konferencia petíciót intézett Skladkovski miniszterelnökhöz és Szvienteszlavski kultuszminiszterhez, kérve a kormányt, hogy engedje meg a vágatási tilalom bevezetését a lengyel zsidóság, a lengyel mezőgazdaság és a lengyel alkotmány megőrzése érdekében.

Egyidejű jelentés szerint a vágatási tilalom parlamenti vitáját, amelyet eredetileg március 8-ikára tűztek ki, bizonytalan időre elnapolták.

A LENGYEL ZSIDÓSÁG ÉS A KÉTMILLIÁRDOS LENGYEL INVEZTICIÓS TERV. Mint ismeretes, a lengyel kormány törvényjavaslatot terjesztett a parlament elé, amely kétféleképpen zlotinak a lengyel gazdasági életbe való investálását irányozza elő három év leforgása alatt. A javaslat parlamenti vitája során dr. Sommerstein zsidó képviselő, a zsidó parlamenti klub elnöke, kijelentette, hogy a zsidók hajlandók minden terhet viselni, annak érdekében, hogy Lengyelország gazdasági és honvédelmi erejét a legmesszebbmenő mértékben emeljék. A zsidók a legrégibb idők óta fogva uttörői voltak a lengyel gazdaságnak és az elmúlt ötven esztendő alatt különösen a vasuti és hajóközlekedésben, a bank és biztosítási intézmények kiépítésében szereztek nagy érdemeket. Az investíciós terv — mondotta a zsidó képviselő — csak akkor valósítható meg, ha az összes gazdasági erőket annak szolgálatába állítják, de nem úgy, ahogy most történik, amíg a zsidókat kizárják minden állami ténykedésből és minden közmunkából, úgy is, mint munkásokat és úgy is, mint szállítókat. Sommerstein képviselő az Egyesült Államok példájára utalt, ahol azért látható általános gazdasági fellendülés, mert az állam mindenének és így a zsidóknak is biztosítja a szabad gazdasági tevékenységet.

Csehszlovákia

FÉLMILLIÓ FONT 500 ZSIDÓ CSALÁD PALESTINÁBA VALÓ KIVÁNDORLÁSÁRA. Robert Stopfort, az angol kormány Prágában tartózkodó delegátusa és a prágai kormány megbízottjai között megegyezés tört létre a Csehszlovákiának nyújtott angol kölcsönön kapcsán előirányzott angol-cseh menekültügyi egyezmény végrehajtási ügyében. Az egyezmény értelmében a cseh kormány támogatást kell nyújtson az angol kölcsönből mindazon menekülteknek, akiket az angol

kormány „menekülteknek” minősít. A Palesztinára vonatkozó egyezmény értelmében a Palesztinába kivándorló zsidó menekültek részére egy félmillió fontot kellett rezerválni a prágai kormánynak. Ezt az összeget devizában egy londoni banknál helyezték el és a prágai Nemzeti Bankon keresztül utalják ki közvetlenül a Palesztinába menő zsidóknak. Ezáltal legalább ötszáz család kivándorlását biztosítják, amelyek fejenként ezer fonttal, illetve a hivatalos kurzus szerint 145 ezer csehszlovák koronával rendelkeznek.

Franciaország

ISAIE SCHWARTZ STRASSBURGI FŐ-RABBIT VÁLASZTOTTAK MEG FRANCIAORSZÁG GRANDRABBIJÁVÁ. A franciaországi zsidó hitközségek szövetségének vá-

ZAZA

egy szép asszony frivol életének története. Szerelme... családja... Egy asszony regénye, mely minden asszonynak lehetne!

Claudette Colbert

mesterien alakítja ZAZA címszerepét. Tehetségének csúcspontja ez a film, mely meghódította Newyorkot és Párizst!

Herbert Marshall

mélto partnere a kitünő CLAUDETTE COLBERT-nek. E szerepében még rokonszenvesebbé válik, mint eddig volt.

Zukor Adolf

a „KAMELIAS HÖLGY” rendezőjének alkotása ez a film, mely minden eddigit felülmul.

Select Mozgó

vetíti e minden tekintetben kiváló filmet

csütörfői kezdéssel

Palesztina

Jakob Meir, Palesztina szefárd rabbija válaszol Ibn Szaudnak

A „Bakikat al-Amar” című lap, amely a Hiszadtrud Haovdim, a palesztinai zsidó munkásszervezet arab organuma, levelet közöl rabbi Jakob Meir, Palesztina 86 éves szefárd főrabbijának tollából. A levél Ibn Szaudnak, Hedzsász királynak szól, aki tudvalevően nemrég levelet intézett Roosevelt elnökhöz, a palesztinai arabok ügyében. Rabbi Jakob Meir szembeállít Ibn Szaud érveivel és hangsúlyozza azt a szent köteleket, amely a zsidó nép és Palesztina között áll fenn és amelyet újból megszenteltek az elmúlt hatvan év alatt, azóta, hogy chalucok jöttek az országba és verejtékükkel termékenyítették a kietlen földet a zsidók és az arabok javára egyaránt. A főrabbi hangsúlyozza továbbá, hogy nem utolsó sorban a zsidók érdeme az a körülmény, hogy az elmúlt husz év alatt megkétszereződött Palesztina arab lakossága. Rabbi Meir emlékezteti Ibn Szaudot arra az arany korszakra, amikor a zsidók és az arabok békében éltek egymás mellett és a zsidók nagymértékben járultak hozzá az arab kultúra virágzásához.

TIZENHÉT AMERIKAI SZENATOR NYILATKOZATA A BALFOUR-DEKLARÁCIÓ FENNTARTÁSA ERDEKÉBEN. A washingtoni cionista politikai iroda közli, hogy tizenhét amerikai szenátor nyilatkozatot tett közzé, amelyben azon mély meggyőződésüknek adnak kifejezést, hogy a Balfour-deklaráció nem fog elmerülni és győzedelmeskedni fog.

MIRÓL BESZÉLT DR. SCHECHTMANN GAFENCU KÜLÜGYMINISZTERREL? Dr. Schechtmann, a revizionista cionisták egyik vezetője, Varsóban felkereste Gafencu román külügyminisztert, annak ottléte alkalmával. Dr. Schechtmann hír szerint ismertette a román külügyminiszter előtt a Palesztina-kérdés jelenlegi állását a londoni konferencia kapcsán és hangsúlyozta annak rendkívüli fontosságát, hogy nagy zsidó tömegek vándoroljanak ki a kelet-európai országokból Palesztinába. Gafencu külügyminiszter kijelen-

tasztó tanácsa, amely báró Rotschild Eduard elnökletével ült össze, március 8-iki ülésén Isaie Schwartz strassburgi főrabbit választotta meg Franciaország grandrabbijává. Israel Lévi eddigi grandrabbi helyébe, aki mint ismeretes, magas korára és gyengélkedésére való hivatkozással mondott le magas méltóságáról. Rabbi Isaie Schwartz, aki jeles zsidó tudós hírében áll, 1876-ban született Trauenheimban, rabbinikus tanulmányait a párizsi szemináriumban végezte, egy ideig Marselleben volt rabbi, majd Bayonne és Bordeaux főrabbi. 1919-ben került a strassburgi főrabbi székbe. Egész működése alatt meglehetősen tanusított a cionista mozgalom iránt, amelynek buzgó híve. Francia hatósági és társadalmi körökben nagy tekintélynek örvend.

A D'ORSAY PALOTÁBAN, LEBRUN ELNÖK VÉDNÖKSÉGE ALATT, BALT RENDEZTEK A ZSIDÓ GYERMEKEK JAVÁRA. Az Amitiés Internationales szövetség francia tagozata nagyszabású bált rendezett a d'Orsay palotában Albert Lebrun elnök védnöksége alatt és de Tesson volt francia miniszter elnökletével. A bált tiszta jövedelmét az OSE szervezet, illetve a nyomorgó zsidó gyermekek javára fordították. A bált, amelynek műsorában a legjelesebb francia művészek működtek közre, Tesson volt miniszter beszéde nyitotta meg, aki hangsúlyozta, hogy Franciaország, miként Anglia is, hozzá akar járulni a középeurópai szerencsétlen gyermekek nyomorának enyhítéséhez. Ez meg is felel Franciaország humanitárius hagyományainak.

A francia társadalom egyébként egyre fokozódó érdeklődést tanúsít a középeurópai zsidó gyermekek sorsa iránt.

Németország

ZSIDÓ „BÜNÖK” NÉMETORSZÁGBAN. A Baubthenben megjelenő „Ostdeutsche Morgenpost” közli, hogy a német hatóságok törvényszerűségi eljárást indítottak dr. Moses Samuel Ochs gleiwitzi rabbi két fia ellen, mert a kötelező névváltoztatásról szóló törvénynek megfelelően felvettek az Efraim és Jezsajas neveket anélkül, hogy a hatóságokat erről értesítették volna. A lap követeli, hogy mindkét „bűnöst” zárják koncentrációs táborba.

Emigránsok, menekültek

MACDONALD NYILATKOZIK A KENYAI TERVRŐL. Lathan képviselő kérdésre válaszolva Macdonald gyarmattügyi miniszter a képviselőházban a következő kijelentést tette a Kenya-tervezettel kapcsolatban: „A harminc zsidó menekültből álló csoport 28 tagja, akik a Kenya kolonizációs bizottság tervének megfelelően az első kenyai letelepülő-csoport tagjai, elhagyták Európát és a napokban felveszik a munkát Kenyában. Ez a letelepülés főleg a hegyvidék felé irányul. A további letelepülések sorsa attól függ, hogy ennek a csoportnak a letelepülése sikerül-e majd.”

HOGYAN TÖRTÉNT AZ ELSŐ 500 ZSIDÓBÓL ÁLLÓ CSOPORT KIÜZETÉSE DANZIGBÓL? Beszámoltunk annakidején az első 500 zsidóból álló csoport Danzigból való kiűzetéséről. Ezzel kapcsolatban most újabb részletek kerültek napvilágra.

A kiűzetést megelőző hetekben azoknak a zsidóknak át kellett adniuk birtokaikat árjájának, de azok az anélkül is csekély megváltási összegetek sem fizettek ki, hanem visszatartották „az evakuálás anyagi fedezetét szolgáló számlára.”

Vaughan Jones, a Daily Express levelezője, akit pénteken letartóztattak, mert végignézte az ötszáz zsidó elszállítását, szabadonbocsátása után a következő részleteket közölte a kiűzetés végrehajtásáról: — Kötelezték a zsidókat, hogy megjelenjenek a Schaeferrel uccai vámmroda előtt. A tömeget számtalan civilbe öltözött rendőr és Gestapo-ügynök kémelette. Ezért az emberek csak suttogva mertek beszélni. Mindegyiket megszámozták. A legnagyobb szám, amit

MI A HELYES?

1) Terhes nőnek táplálkoznia. Nem szabad elfelejtenie, hogy a magzatot táplálnia kell. Foggyasszon tápláló erőt adó ételeket.

2) Terhes nőnek állandó orvosi felügyelet alatt állnia. Vizsgáltassa meg időről időre állapotát, ne hanyagolja el a szükséges analíziseket!

TERHES NŐNEK VIGYÁZNI KELL EGÉSZSÉGÉRE

Sok zavarnak, veszélynek van kitéve, szervei nem működnek normálisan. Belső működése gyakran renyhé. Székletét azonban nem szabad elhanyagolnia, de csak enyhe hashajtót szedhet. Erre a célra az Artin dragee ideális. Biztos a hatása de enyhe, nem okoz görcsöket, amellyel a szervezet még húzamosabb használat esetén sem szokja meg.

Artin

a terhes nő ideális hashajtója

A Dr. WANDER üzemek készítménye.

megfigyelhettem, a 484-es szám volt. De után a Gestapo ügynökei szétszórták a hozzártatózó és bámésközök tömegét. Kettes-hármas csoportokban „a nem kívánatos személyek” elé léptek és felszólították őket, hogy távozzanak. Amikor a holland konzul felmutatta diplomáciai felhatalmazását, kénytelenek voltak engedni. Két danzigi fényképésznek megtiltották felvételek készítését, Nemsokkal később Miss Ruby Margaret, a Reuter távirati ügynökség alkalmazottja és engemet letartóztattak.

MIÉRT NEM ENGEDTEK MEG A ZSIDÓ MENEKÜLTEK PARTRASZÁLLÁSÁT ANGOL-GUYANÁBAN? Geoffrey Mander képviselő kérdést intézett az alsóházban a gyarmattügyi miniszterhez, hogy miért utasították vissza a „Königstein” hajó fedélzetén tartózkodó 165 német zsidó menekült partraszállítását. A gyarmattügyi miniszter a következő választ adta a képviselő kérdésére: „A 165 menekültet szállító hajó február 24-én érkezett meg Georgetownba. A kapitány engedélyt kért a menekültek partraszállítására azzal az indoklással, hogy azok Angol-Guyanában akarnak letelepedni. A kormányzó kijelentette, hogy megfelelő telepítési terv hiányában nem adhatja beleegyezését a partraszálláshoz. A letelepülési lehetőségeket kivizsgáló bizottság még nem fejezte be tevékenységét. Tekintettel arra, hogy jelenleg a gyarmaton munkanélküliség észlelhető, ez a bevándorlás nem kívánatos.”

Mandernek arra a kérdésére, hogy mi lesz ezeknek a szerencsétleneknek a további sorsa, Macdonald azt felelte, hogy nincsenek a hajóról újabb értesülései.

FELOSZLATJÁK A HARVICH MELLETTI DOVERCOURTI GYERMEKTÁBORT. A Harvich melletti dovercourt-i gyermektábor, amelyben 1500 németországi menekült gyermek nyert elhelyezést, március 31-én feloszlatják. A táborban élő 475 fiú és egy leánygyermeket, — aki nem akart testvéreitől elszakadni — Anglia különböző részeibe helyezik el. A gyermekek mezőgazdasági és ipari kiképzést kapnak. Kiképzésük után a gyermekeket tengerentútra fogják küldeni, 15-ön közülük Ausztráliába vándorolnak ki.

NYOLC ZSIDÓ MENEKÜLT TRAGÉDIÁJA PALESTINÁBA KAPUNAL. Az angol hatóságok nem engedélyezték nyolc német menekült partraszállását, akik az „Athén” nevű hajó fedélzetén érkeztek meg a telaviv-i kikötőbe. A menekültek között van egy hamburgi származású, van Geldern nevezetű úr is, aki Heinrich Heinenak, a nagy költőnek egyik leszármazottja. A nyolc szerencsétlen zsidó helyzete kétségbeesítő, mert Németországban a legjobb esetben koncentrációs tábor vár rájuk. A „Haarez” szerkesztőjének kijelentették, hogy készek bárhova menni, csakhogy Németországot elkerülhessék. Van Geldern, aki hat hétig a dachaui koncentrációs táborban lakott, kijelentette, hogy inkább a tengerbe veti magát.

HIREK

BUCURESTI ELŐFIZETŐINK FIGYELMEBE Előfizetési ügyekben bucaresti megbízottunk Singer Mór, Calea Mosilor 314. Kérjük előfizetőinket, hogy minden, az előfizetéssel kapcsolatos ügyben hozzáfordulni szíveskedjenek.

— Kik kötelesek sorozáson megjelenni. A hadkiegészítő parancsnokság közleménye szerint az 1918 évben születettek, valamint mindazok, akik 1916-ban és 1917-ben születtek, de a sorozó bizottságtól orvosi halasztást kaptak, kötelesek megjelenni az 1940-es évjárat sorozásán, amelyet március 15-én tartanak reggel 8 órai kezdettel. A sorozás Kolozsváron a Mátyás király szülőházában lesz megtartva. A megyében a sorozás április elsajén kezdődik. A sorozóbizottságok a járási székhelyeken ülnek össze azon terv alapján, amelyet minden városháza és községvárosa kapuján kifüggesztettek.

— **ÖTVENNYOLC ÉVE ELŐTT KIÁLTOTTAK KI A ROMÁN KIRALYSÁGOT.** Bucurestiből jelentik: Tegnap volt 58 éve a román királyság kikiáltásának. A *Curentul* ebből az alkalomból így ír: „Kettős ünnep ez, a királyságé, amely ma tekintélyét növeli a nemzet alkotó erőinek aktív serkentésével és az országé, amit új és büszke magaslatoik felé vezet hat évtizede a királyság. Ma a nemzeti újjászületés jegyében alkalomunk van a Korona, az állandóság jelképe iránti hűségünk megújítására.”

A szerelem nem vakít el

Amak hibáival és tökéletlenségeivel szemben, akit szeretünk. Ezért minden okos asszony, súlyt fektet férje szeretetére, igyekezik fog ezt az érzést táplálni. Mindenekelőtt külsőleg vonzónak kell maradnia számára. De nem a gépies kifésztés által, hanem organikus szépítéssel, melyet elsősorban azáltal ér el, hogy arcboréneket megadja azokat az anyagokat, melyek táplálásához szükségesek. Erre szolgál Milkuderm-Hautsahne és a Milkuderm-Milchfetterme, az egyetlen készítmények, melyeknek alapanyaga az abszolút tiszta tej.

— Egy bácai cipésmester valódi Stradivarius-hegedűt talált a padlásán. Bácsából jelentik: Egy Costica Petrescu nevű szegény cipésmester padlásán keresgélve, porlepte hegedűre talált, amit évekkel ezelőtt egy adósa adott neki zálogba. Petrea a hegedűt szakértőhöz vitte, aki megállapította, hogy a hegedű valódi Stradivarius. Az óriási értékű zeneszerszámot a bácai múzeumban helyezték el, amíg vevő nem akad rá.

— **Orvosi hír.** Dr. H. Grünfeld szemorvos külföldi utjáról hazaérkezett és rendelését megkezdte Cal. Reg. Ferdinand 43-45 szám alatti rendelőjében.

— **Eggy Ghyssa táncestélye.** Ma, szerdán este lesz Eggy Ghyssa, a hírneves táncművész nő estélye a kolozsvári magyar színházban. Az eredeti táncművészek mellett külön érdekessége lesz a nem mindennapi művészi élményt jelentő estélynek, hogy azon Frund Leó, a kiváló temesvári zongoraművész nemes a kíséretet látja el, hanem önálló zongoraszámmal is közreműködik.

— **Claudette Colbert legújabb rémeke a „Zaza” nyerte meg a hollywoodi filmverseny első díját.** Claudette Colbert ma már ugyiszólván a sztárok fölött áll. Egy különleges műfaj képviselő, pikáns, izgalmasan érdekes egyénisége megtölti a filmet franciás könnyedséggel, humorral és csodás toalettekkel. Filmjei valósággal divatrevük. Legújabb alakítása, a „Zaza”, szakemberek véleménye szerint legnagyobb filmje. Rendezője nem kisebb, mint maga Zukor Adolf, kinek felehetetlen „Kamélias hölgy”-ére bizonyára még mindenki élénken emlékszik. „Zaza” szerepe alkalmat ad arra, hogy Claudette Colbert minden tekintetben csillogtassa tehetségét. Partnere a nálunk is rokonszenves Herbert Marshall. A film bemutatója csütörtökön lesz a Select Mozgó-ban.

Hölgyek figyelmébe!

Külföldi tanulmányutamból hazaérkeztem. **Párizsi modell-rajzokkal és legújabb divat-ábrákkel állók tisztelt megrendelőim rendelkezésére.** Szabást legújabb módszerrel tanítok.

Salon Vértés

Telefon: 34-82. Str. Gh. Cosbuc 12.

„A legvégső, amit a kormány az arabok javára tehet: a zsidó bevándorlás korlátozása”

— **mondotta Macdonald az arab delegációnak**

London, március 14. *Macdonald* angol gyarmatügyi miniszter tegnap közölte a zsidó és az arab delegációval a kormány új javaslatát a Palesztina-kérdés megoldására. Az új javaslatról semmi sem szivárgott ki. A zsidó delegáció azt a választ adta *Macdonald*nak, hogy előbb a konferencia zsidó bizottsága elé terjeszti a javaslatokat és csak azután ad hivatalos választ arra nézve, hogy elfogadja-e azokat, vagy sem. Az arab delegációval tartott tanácskozás során *Macdonald* arra kérte az arab politikusokat, hogy járuljanak hozzá a kormány új javaslatához. *Macdonald* hangsúlyozta, hogy Anglia barátságát viseltetik az arabok iránt, jóindulattal kezeli ügyüket és a Palesztina-kérdés megoldásának keresésében is ez a magatartás vezeti. A kormány azonban tekintettel kell, hogy legyen az angol közvéleményre és az Egyesült Államok érzelmeire is, számot kell, hogy vessen ezzel a két tényezővel, amelyek egyaránt ellenzik az önálló palesztinai állam tervét és különösen nagy ellen-szenvet tanúsítanak a zsidó bevándorlás és földvásárlás betiltásának gondolata ellen.

A legvégső, amit a kormány tehet az, hogy bizonyos korlátozásokat alkalmaz a bevándorlás és a földvásárlásra. *Macdonald* arra kérte az arab államok képviselőit, hogy mérséklő befolyást gyakoroljanak a palesztinai arabokra.

New York, március 14. Dr. *Stephen S. Wise*, a „Queen Mary” fedélzetén *New York*-ba érkezett. A Zsidó Távirati Iroda tudósítója előtt *Stephen Wise* kijelentette, hogy a londoni Palesztina-konferencia új „műncheni egyezmény” veszélyét rejti magában, remélhető azonban, hogy Anglia tartózkodni fog olyan lépéstől, amelyet a demokratikus világ újabb árulásnak bélyegzhetne. A jisiv és a világ zsidósága mindenestre harcolni fognak egy önálló palesztinai állam terve ellen.

Jeruzsálemből jelentik, hogy az *Agudas Jisroel* végrehajtó bizottsága rezolúciót fogadott el, amelyben kijelenti, hogy kisebbségi státus Palesztinában elfogadhatatlan ugy a jisiv, mint a világ zsidósága számára. Vajha az isteni gondviselés szétrombolná a zsidó nép ellen szőtt intrikákat — hangzik az *Aguda* nyilatkozata.

Az utószezón nagy slágerei a ROYAL slágermozgóban futnak!

Ma, szerdán az év legnagyobb szenzációjának bemutatója. Parádés szereposztásban, csodálatos pazarsággal, gyönyörű zenével elevenedik meg **JOHAN STRAUSS** élete.

A nagy keringő

felülmulja az év összes eddigi filmjeit.

SZEREPOSZTÁS:

Johan Strauss	-----	FERNAND GRAVET
Poldi Vogelhuber	-----	LUISE RAINER
Carta Donner	-----	MILIZA KORJUS
Ferenc József	-----	HUGH HERBERT

ZENESZÁMOK:

Denevér, Cigánybáró, A bécsi erdő meséi, Kék Duna keringő és Strauss többi valcerei.

SZÍNHELY:

Strauss János korának Bécs városát eleveníti meg a film, annak minden humorával, kedélyével, melegségével és pazar, világhíres fényűzésével.

VEGEREDMÉNY:

EGY EDDIG NEM LÁTOTT VILÁGSZENZÁCIÓ!
A METRO GOLDWYN JUBILÁRIS PRODUKCIÓJA.
Műsor előtt 2 premier journal: METRO és FOX.

— **A cenzurahivatal felhívása a laptulajdonosokhoz.** A VI. hadtest cenzurahivatala 148-939. sz. alatt kibocsátott közleményben felszólítja a város területén megjelenő összes lapok kiadótulajdonosait, vagy felelős szerkesztőit, hogy jelenjenek meg március 16. vagy 17-én a cenzurahivatal Piața Unirii 1. szám alatti városházi épület földszintjén lévő helyiségében kérdőívek kitöltése végett.

— **Huszonkét iskolagyereket hoztak be a kolozsvári Pasteur-intézetbe.** A kolozsvári Pasteur-intézetbe beszállították a felsőrakosi iskola összes növendékeit, számszerint huszonkettőt, akiket egy farkaskutya megharapott. A kutya három gyereket mart össze, a többi gyerekek pedig a megmart gyerekekkel érintkeztek. Valamennyien védőoltásokat kapnak.

— **Molnár István expresszionista táncművész fellépése elé.** Molnár István, aki kolozsvári tornatanárként kezdte pályafutását, holnap egy új táncművészeti stílus megalkotójaként fog bemutatkozni a kolozsvári közönség előtt. Két hónappal ezelőtt Párizsban járt ez a fiatal táncművész, ahol az „Archives Internationales Des Danses” nevű táncakadémia növendékeként iratkozott be. A kezdő fiatalember csakhamar kitűnt feltűnő képességeivel és tul az iskola tanárainak elismerésén, a párizsi sajtó, így a „Figaro”, a „Matin”, a „Paris Soir” is feltűnő melegséggel adózott kivételes tehetségének. Különösen *Ady*, *Musset*, *Verlaine* verseire komponált tánckompozíciói arattak nagy sikert a kényes ízlésű francia közönség körében. Molnár István Párizs után Budapesten is fellépett és a magyar sajtóban is felfigyeltek kivételesen színes tehetségére. Az Archives International des Danses igazgatósága áprilisra újabb táncestély rendezésére köthette le a fiatal, nagyjövők.

Molnár István csütörtökön este a kolozsvári Davila színház színpadán a kolozsvári közönség előtt is be fogja mutatni művészetét. Fellépése iránt nagy érdeklődés mutatkozik s minden bizonnyal nagy sikert is fog aratni.

— **Aradon megleptak egy kolozsvári kereskedőt.** Aradról jelentik: Szarka István kolozsvári kereskedő, aki *Macovei* uca 24. szám alatt lakik, bejelentette az aradi rendőrségnek, hogy meglepták. A károsult elmondta a rendőrségnek, hogy üzleti ügyben Aradra kellett utaznia. Itt az állomás felé vezető utvonalon lévő egyik vendéglőbe ment vacsorázni. Amikor fizetésre került a sor, a kolozsvári lakos megdöbbenéssel tapasztalta, hogy valaki kilopta zsebéből pénztárcáját, amelyben hater lez készpénzén kívül fontos okmányait őrizte. Szarka István valamelyik határozottan emlékszik arra, hogy a vendéglőbe való betérése előtt pénztárcája még meg volt és ezért nyilván való, hogy az ismeretlen zsebtolvaj a helyiségben követte el a lopást. A tettes kézrekerítésére megindult a vizsgálat.

EGYESÜLETI ÉLET

— **Orvosi szakülés.** A Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület ma, 15-én, szerdán este pontosan 9 órakor tartja 127. tudományos ülését sajtó helyiségében, Str. Memorandului 13, a következő tárgysorozattal: 1. Hozzászólások dr. *Vitányi Lászlónak* „A fejfájásokról” elhangzott előadásához; Dr. *Csillag Jenő*, dr. *Elekes Miklós*, dr. *Farkas Imre*, dr. *Havas József*, dr. *Herschkovic Lajos*, dr. *Lengyel Miklós*, dr. *Ornstein Sándor*, dr. *Vass Zoltán*, dr. *Weinstein Gyula*. 2. Dr. *Schnabel Ede*: A reumás megbetegedésekről és a reumaproblémáról. 3. Dr. *Leó Izsák*: Az erotika jelentősége az újszülött táplálkozásában. (Új elmélet). Románnyelvi előadás. A tagokat és orvosvendégeket ezután is meghívja a vezetőség.

— **Wizo-est a Concordia klubban.** A március 8-ra behirdetett, de elmaradt *Wizo-est* ma, szerdán este 9 órai kezdettel lesz megtartva. Mivel meghívókat nem bocsátottak ki, ezután hívja meg a kolozsvári zsidó társadalmat erre a nagyszerűnek ígérkező estére. A rendezőség.

Öt estendő óta elköltöttem több mint 130.000.- lejt...

írja nekünk *Kertész Gyula* nyug. szeszgyárvezető Targu-Săcuesből, majd folytatja:

„...Az önök által küldött egy üveg *GASTRO D.* amerikai gyógyszer már annyira javította nagymérvű ideges gyomorbajomat és lekötötte savképződésemet, hogy bátran mondhatom, ma Istennek hála, 60 százalékkal egészségesebb vagyok és enni is tudok, amit eddig csak félve és igen kis mennyiségben tudtam. Szíveskedjenek egy üveg *Gastro D-t* utánvétellel küldeni, hátha a második üveg használata által teljes gyógyulást kaphatok, amit Isten után remélem is. Másoknak is bátran ajánlom a *Gastro D-t*.

Ezen sorokhoz minden kommentár felesleges. Orvosok is ajánlják.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett CSÁSZÁR E. gyógyszerteráiban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Julius 9-ikén árverezik a Sorecani szénbányát

Bucuresti, március 14. Mint emlékeztetőül körübelül egy évvel ezelőtt a Manólescu testvérek tulajdonát képező *Sorecani Szénbánya* vállalat kezelését a főhitelző „Creditul Industrial” vette át. A Creditul Industrial és a bányatulajdonosok között azóta szakadatlanul folytak a tárgyalások, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Időközben a bányavállalat vezetősége kifizette a munkások hátralékos fizetéseit és megkezdte a többi hitelezők követeléseinek rendezését is. A *Sorecani* 65 milliós kölcsönt akar a pénzügyon szerezni, ami azonban nem sikerült és így a bánya egész komplexumát július 9-ikén árverés alá bocsátják.

— **A nagymihályi rabbi Kolozsváron.** Samuel Eljovics, az emigrációban lévő nagymihályi-mihaloncai rabbi, vasárnap nagyhatású drosét mondott a kolozsvári Poale Cedek imaházában. Eljovicsot szombatra a bánffy hunyadi hitközség hívta meg, míg vasárnapra a Beth Avrahamban mond beszédet a nagyteknélyű rabbi.

— **Nagybányán minden 21-ik életévét betöltött férfit közmunkára rendelt be a város vezetősége.** Nagybányáról jelentik: Nagybánya város vezetősége élt azzal a törvényben biztosított joggal, hogy közmunkára rendeljen be minden 21 évét betöltött férfit. Ennek megfelelően tisztviselők jártak be a várost és összeírták azokat, akiket közmunkára kötelezni lehet. A rendelkezés értelmében mindenkinek évente öt napot kell közmunkát teljesítenie és mindenki kötelel felszereléssel jelentkezni munkahelyén, vagy pedig napi 75 lejjel megváltani kötelezettségét. A tavasz beálltával most már meg elkezdtek a közmunkát a bányavárosban és uccánként hívják be az embereket munkára. Aki maga nem akar menni, az pénzzel váltja meg, vagy napszámost küld maga helyett, ami sokkal előnyösebb, mert a 75 lej helyett a munkanélküliek 50 lejt is elmennek dolgozni. De vannak sokan az értelmiségi osztályból is, akik megjelennek a közmunkán és az utak javításánál lapátolnak, vagy követ hordanak. A munkásságra nézve azonban megterhelést jelent a közmunka, mert a bányamunkásságnak vagy oda kell adnia egész napi keresetét, vagy pedig el kell hagynia rendes munkanapját, ami érzékeny anyagi megrövidítést jelent. Ezért a bányamunkásság kioldósága: Boticiu Romulus Hotca Miklós és Deutsch György vezetésével felkereste *Ńișescu* ezredes-polgármestert, akit arra kértek, hogy a bányamunkásság mentesítését a közmunka-kötelezettség alól, mert a munkának szüksége van évente arra az öt napra, hisz így is alig tud kijönni a keresetéből. *Ńișescu* polgármester megértéssel fogadta ugyan a küldöttséget, de kijelentette, hogy kérésüknek nem tehet eleget, mert a közmunkát a törvény előírja és kivétel nem lehet tenni. De tekintettel a jelenlegi munkaalkalmakra, hajlandó május 1-ig haladékat adni.

— **Nagyvárad és Biharmegye egyetlen zsidó ortopéd- és gyermekcípő specialistája**
Kohn István
belvárosi cipőszalon Oradea, Parcul Traian 1. Dr. Balláné kalapszalom mellett.

Német védnökség alatt megalakult az önálló szlovák állam

Hiller utasítására Tiso Berlinből telefonon intézkedett a szlovák parlament összehívásáról. Egyszakaszos törvényt proklamálta Szlovákia függetlenségéről. Tiso alakította meg az új szlovák kormányt, amely Németországtól kért védelmet

A müncheni határozatok következtében életképtelenné vált Csehszlovákiában az utolsó 24 órában tragikus gyorsasággal követték egymást az események, amelyek végkép megpecsételték a csehszlovák köztársaság sorsát.

Berlinből Pozsonyba való megérkezése után Tiso azonnal résztvett a szlovák kormány minisztertanácsán, amelyen résztvett Sidor miniszterelnök is. Tiso közölte Hitlerrel való tárgyalásainak eredményét. A minisztertanácsot titkos tanácskozás követte, amelyen résztvettek a szlovák parlament vezetői. Ezen a titkos tanácskozáson döntöttek Szlovákia sorsáról.

A minisztertanács után a szlovák diéta rendkívüli ülészaka délelőtt 11 óra 55 perckor ült össze. A kormány előterjesztésére az egybegyűlt 62 képviselő egyhangulag megszavazta az egyszakaszos törvényjavaslatot, amely proklamálta Szlovákia függetlenségét.

A független Szlovákia proklamálása után azonnal megalakult az első független szlovák kormány, amelynek névsora a következő:

Miniszterelnök Tiso József, helyettes miniszterelnök Tuka Béla, hadügyminiszter Csontos alezredes, belügyminiszter Sidor, külügyminiszter Duresánszki, közoktatásiügyi miniszter Sivák, igazságügyminiszter Frits és pénzügyminiszter Krucinszki. A kormány propagandafőnökévé Sano Machot nevezték ki.

Sano Macho letartóztatásban volt kedd reggelig. Szabaddalra helyezése után egy órával fogadta az újságírókat és kijelentette előttük, hogy a független Szlovákia kikiáltása órák kérdése eszupán.

Tiso miniszterelnök délelőtt egy órákor a pozsonyi rádióban bejelentette Szlovákia függetlenségének proklamálását. A szlovák diéta néhány perccel azelőtt szavazta meg az erről szóló egyszakaszos törvényt.

A kora délutáni órákban az újonnan alakult szlovák kormány összeült, hogy megfogalmazza a függetlenség kikiáltásáról szóló ünnepélyes proklamációt.

Az új szlovák kormány megalakulása után azonnal táviratot intézett Hitlerhez, amelyben bejelenti Szlovákia függetlenségének kikiáltását és az új állam részére a német birodalom védnökségét kéri. A német külügyminisztérium illetékes vezetői kijelentették, hogy Németország nem fogja védnökségét megtagadni Szlovákiától, mert meg vannak győződve arról, hogy Szlovákia csak ebben a formában lehet életképes.

Lemondott a prágai kormány

Prága, március 14. A központi kormány minisztertanácsára ült össze kedden a reggeli órákban és egész délelőtt tanácskozott anélkül, hogy valamilyen határozatot hozott volna. Arra a megoldásra jutottak végül, hogy megkonvokálják a cseh parlamentet.

LONDON, március 14. Az angol estilapok jelentése szerint a csehszlovák központi kormány lemondott.

A Pozsonyból Prágába érkező vonatok tele vannak Szlovákiából menekülő csehekkel és zsidókkal. A menekültek elmondották, hogy a Hlinka-gárda járőrei átkutatnak minden Pozsonyból elinduló vonatot és megtiltják az utasoknak, hogy ötszáz koronánál nagyobb összeget vigyenek magukkal. Az ékszerket és értéktárgyakat elkobozzák a menekülőktől.

Kedden reggel a pozsonyi bankokat megröghanták az emberek, akik ki akarták venni betétjeiket. Számos cseh és zsidó üzletet leröghantak. A cseh családok sietve elhagyták Pozsonyt és Csehországba utaztak.

Prága, március 14. A Hlinka-gárda külö-

nitményeit Pozsonyból sürgősen a Szlovákia és Csehország közötti határra vezényelték, teljes katonai felszereléssel. Egy vezető csehszlovák politikus a Reuter ügynökség tudósítójának azon kérdésére, vajjon Szlovákiát elfoglalja-e Németország, ezt a választ kapta: — Még nem.

Arra a kérdésre, hogy egy ilyen bevonulás valószínű-e, a cseh politikus igenlő választ adott.

Német hír a csehek mozgósításáról

Pozsony, március 14. A német távirati iroda jelenti: Egerbauba érkező jelentések szerint a csehek mozgósították Csehország, Morvaország és Szlovákia területén. A cseh csapatok Pozsony és Thében között kiirtották a fákat a teret uráló dombokról, hogy gépfegyvereket helyezhessenek el. Prosznicből nehéz és könnyű tüzérség, erőteljes gyalogos különítmények és páncélos kocsi haladnak Olmütz felé. A brünn-austrelitz-butkovicl uton motorosított csapatok haladnak. Cseh csapatokat összpontosítottak a vágvölgyi szlovák vállalatok közelében.

A csehszlovák köztársaság utolsó 24 órája

A csehszlovák köztársaság elmúlt 24 órájának eseményeit az alábbiakban foglaljuk össze:

Mint lapunk tegnapi számában jelentettük a berlini kormány két ultimátumszerű jegyzékét intézett a prágai kormányhoz. Az első jegyzékben új kormány alakulását követelte Berlin Berán elnökletével, a másodikban már Berán menesztését is kikötötte. A német kormány nyílt beavatkozása világosra tette a helyzetet. Londonban azonban úgy látszik számítottak erre, mert politikai körökben tudni vélték, hogy a müncheni egyezménynek volt egy titkos záradéka, mely feljogosítja Németországot, hogy csapatokat küldjön Csehszlovákiába a rend helyreállítására, ha zavargások vagy bonyodalmak támadnának különösen Szlovákia függetlensége kérdésében.

A berlini ultimátum vétele után nyomban minisztertanácsra ült össze a prágai kormány. A minisztertanács, mely a késő éjszakába nyúlt, rendkívül izgalmas lefolyású volt. A kormány tagjai között súlyos ellentétek robbantak ki. Egyes miniszterek azt követelték, hogy nyomban mondjának le a kormányt azon tagjai, akik ellen Berlin kéréséről kifogást emeltek. Chvalkovszki külügyminiszter állítólag hangoztatta,

hogy a maga részéről mindig a Németországgal való feltétlen együttműködés híve volt, de nem engedték érvényre juttatni ezen felfogását. A minisztertanács éjjelkor ért véget, anélkül, hogy határozott volna.

Szlovákiában ezalatt súlyos események történtek. Pozsonnyal szemben, a Duna német partján motorizált német csapatokat vontak össze, ami a későbbi események világos előjele volt. Ugyanakkor a Hlinka-gárda megszállta a Morvaország és Szlovákia közötti határt. Pozsonyban és más helységeken ugyanakkor sorozatos incidensek voltak. Hétfőn este, amikor a szlovákok nagy „szabadságtüntetést” rendeztek Pozsonyban, a város házával szomszédos gyárépületét, mely németek tulajdona, levegőbe röptették. A tettesek csehek voltak állítólag. A robbanásnak hat halottja volt. Egerbanban fegyveres harc volt a német, szlovákok és csehek között. Késmárkon, Bellaban és Neuvorban is súlyos zavargások voltak. A Sidor-kormány egy ideig ura volt a helyzetnek, hétfőről keddre virradó éjszaka azonban külső erősségek kaptak a pozsonyi németek, bombák robbantak a város különböző pontjain és egyre több összecsapásra került sor a karhatalom és a német lakosság között. Tiso volt miniszterelnök ekkor közölte Sidor

Képviselet:
Radio Comert Nic. Janovitz
CLUJ, REGELE FERDINAND 21.

miniszterelnökkel, hogy Hitlerhez utazik. Sidor miután kikérte Prága véleményét, megértette, hogy képtelen ellenállást kifejteni Németországgal szemben.

Tiso hét órákor jelent meg Hitlerrel, aki vel 10 óráig tárgyalt. A három órás tárgyalás után telefonon felhívta Sidorot, hogy kedd délelőttre hívja össze a parlamentet. A felszólítás ultimátum jellegű volt. Sidor nyomban közölte ezt Hacha köztársasági elnökkel, aki kénytelen volt engedni a nyomásnak és végső erőfeszítéseket tett a helyzet megmentése érdekében. Sidor látván az ellenállás teljes kilitástalanságát, felajánlotta a békét a szeparatistáknak és elrendelte a letartóztatott szlovák szélsőségesek szabadlábra helyezését. Az egyik kiszabadult agitátor, Sano Machot nyomban beszédet tartott és bejelentette, hogy kedden kikiáltják Szlovákia függetlenségét.

Tiso, miután befejezte berlini tárgyalásait, repülőgépen Bécsbe utazott, majd onnan gépkocsin Pozsonyba. Megérkezése után nyomban összeült a szlovák minisztertanács. Ekkor határozta el a pozsonyi kormány, hogy egyszakaszos törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé, Szlovákia függetlenségének proklamálására. Az új állam totális formát vesz fel, feje Tiso lesz, aki az „atya” címet veszi fel.

Ugyanakkor széleskörű óvintézkedéseket tett a pozsonyi kormány. A Hlinka-gárdát felfegyverezte és acélsikakkal látta el. A város 30 százalékát alkotó németek vették át a rendfenntartás tényleges gyakorlatát. Németek őrzik a középületeket és a szlovákok a legnagyobb elővigyázatosságot tanúsítják ezzel a jelenséggel szemben, de az eseményeknek ily gyors alakulása láthatóan zavarólag hatott a kedélyükre.

Amerikát nem lepték meg az események

Newyork, március 14. A csehszlovákiai események nem keltettek különösebb meglepetést az Egyesült Államokban. Az amerikai sajtó a történeteket a müncheni határozatok természetes következményének tekintti. A Newyork Times szerint a müncheni egyezmény megfosztotta minden védelemtől külső támadásokkal szemben azt a nemzetet, amely a legerősebb volt Európának ebben a részében. Hitler az új helyze-

tet további előnyomulása számára használja fel, Csehszlovákiát teljesen a német birodalom gyámsága alá helyezve.

Berlin, március 14. A német reggeli lapok részletesen foglalkoznak a csehszlovákiai eseményekkel. Általában azt állapítják meg a német lapok, hogy a jelenlegi helyzet tarthatatlan. A Berliner Börsenzeitung megállapítja, hogy a Münchenben elképzelt cseh föderatív állam csak külszín volt, mert Prága továbbra is központosításra törekedett. A lapok általában leszögezik, hogy Közép-Európát nagy és közvetlen veszély fenyegeti.

Párizs, március 14. A francia sajtó közönyös hangon ír a csehszlovákiai eseményekről. A lapok együttesen megállapítják, hogy a történetek után bajosan lehet fenntartani a cseh állam egységét.

London, március 14. A Daily Express a csehszlovákiai eseményekkel foglalkozva, azt írja, hogy ostobaaság volt Anglia részéről ígéretet tenni Münchenben arra, hogy megvédi, sőt pénzzel is támogatja ezt a heterogén államot.

Letartóztatták a szlovákiai magyarok vezetőit

Budapest, március 14. Szlovákiából érkező hírek szerint a cseh katonai hatóságok letartóztatták Csáky Miklós grófit, a szlovákiai magyarok művelődési egyesületének elnökét, Csáky Agoston grófit, a legkiemelkedőbb szlovákiai magyar személyiséget és Kopasz, a szlovákiai magyar keresztényszocialista párt elnökét.

Budapest, március 14. Csáky gróf magyar külügyminiszter kedvezőtlen egészségi állapota ellenére kedden megjelent hivatalában, majd Teleky miniszterelnökkel egyórást tanácskozást folytatott. A miniszterelnök ezután fogadta a magyarországi ruszinok küldöttségét.

Párizs, március 14. Az Havas távirati ügynökség jelenti, hogy a lengyel, német és olasz kormányok utasítására a három állam prágai követet közös lépést tettek a cseh kormánynál.

Varsó, március 14. Beck lengyel külügyminiszter kihallgatáson fogadta a magyar és a német követet. Ez utóbbi az éjszakai folyamán Berlinbe utazott.

(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

SPORT

Az Erdélyi Makkabi Szövetség az uszósportért

Cluj, március 14. (Az Uj Kelet tud.) A tavaly nyáron Marosvásárhelyen megrendezett Uszó-Makkabiada alkalmával az erdélyi uszó sportegyesületek kiküldöttei, a Makkabi Szövetség elnökségének indítványára elhatározták Uszó-alkerület létesítését, amelynek hivatása az erdélyi uszó sportélet technikai irányításának segítése és fellendítésének kezdeményezése.

A Marosvásárhely székhellyel működő Makkabi Uszó-alkerület a közelmúltban körlevélben fordult az erdélyi uszó sportegyesületekhez, amelyben a többek között működéséhez szükséges adatokat kért. A körlevél ezúttal a kolozsvári Haggibbort, a nagyváradi Makkabit, az aradi Hakoht és a marosvásárhelyi Makkabit érintette, minthogy jelenleg csak ezek a uszó sportegyesületek rendelkeznek uszószakosztállyal. Rövidesen azonban uszószakosztályt alakít a temesvári Kadima és a szatmári Barkochba is.

Tekintettel arra, hogy a körlevélre nem mindenik uszó sportegyesület küldte be a kívánt adatokat, a Makkabi Uszó-alkerület ezúton kéri az érdekelteket uszó sportegyesületeket ennek sürgős pótlására.

A Makkabi Uszó-alkerület egyébként legutóbbi értekezletén két új tagot kooptált vezetőségébe, ezek: Grünfeld Lili és Farkas György. A vezetőséget eddig a következők alkották: Gáll István, Békés Géza és Nasch József. Az ülésen elhatározást nyert, hogy a legközelebbi Makkabi konferencia elé, amely április 30 és május 1-én lesz Kolozsváron, az Uszó-alkerület részletes munkatervet fog bejelenteni, amely a uszó uszó sport fellendítését célozza. A Makkabi konferencián az Uszó-alkerület egy, esetleg két taggal képviselteti magát.

Női és férfi Wolley-Ball szakosztályt alakít a Haggibbor

Cluj, március 14. (Az Uj Kelet tud.) Az Erdélyi Makkabi Szövetség eddig hat sportágnak irt ki kerületi bajnoki versenyt, olyan sportágakban, amelyeket minden uszó sportegyesületnek kötelezőszerűen kell üznie. Ezek a sportágak: Torna, uszás, vívás, tenisz, asztalitenisz és sakk. Ujabbán a Makkabi Szövetség két új sportág bevezetését írta elő: atlétikában és Wolley-Ballban.

A kolozsvári Haggibbor sportegyesület, amely a Makkabi kötelezőszerűsítés terén mindig elől járt, a Makkabi Szövetség határozata nyomán megkezdte Wolley-Ball szakosztálya megszervezését, amelyet igen komoly alapokon kíván működésbe helyezni. Elhatározást nyert, hogy a szakosztály keretében külön hölgy-csoportot is szerveznek. A Haggibbor maradék nélkül érvényesíteni kívánja az Erdélyi Makkabi Szövetség azon elgondolását, hogy a Wolley-Ball sportágat amely kitűnő testnevelő hatása mellett teljesen költségmentes, szórakoztató szabadidő sportjáték, tömegek számára tegye hozzáférhetővé.

A Haggibbor Wolley-Ball szakosztálya, amelyet hivatalosan affiliiálni fognak a Román Wolley-Ball Szövetséghez, a közeli napokban tartja alakuló gyűlését, amelyet követni fog a női és férfi csoportok működésének azonnali beindítása.

Kis hírek a sportvilágból

A magyar válogatott labdarúgócsapat csütörtökön Párizsban játszik Franciaország ellen, míg vasárnap Corkban Írország válogatottjával mérí össze erejét.

Iasiból jelentik: A Textila csapatának vasárnap a nagybányai FC Carpați együttesével kellene megmérkőznie a Román Kupáért. A mérkőzést azonban a Textila lemondotta és így a nagybányaiak mérkőzés nélkül jutnak tovább.

Potom könyvvásár, újabb olcsó könyvekkel kibővíve, még tart Lepagenál, amíg a könyvek el nem fognak. Pl. Maupassant 15 féle különböző regénye, kötetje 18 lej, Verona Cleo, divatszalon kötve 30 lej (volt 198), Darnai: Kaszinó táblalábak, 2 kötet, 44 lap vászonkötésben (volt 540 lej) most 44 lej, stb., stb. Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen teljes olcsó jegyzéket. Siessen: ami elfogy, nem pótolható.

LEGUMA

A legjobb vetőmag

Főzelék- és virágmagvak Répamagvak, fűmagvak Gazdasági magvak

Leguma Mezőgazdák R.-T.

TIMISOARA
IV., Piața Dragalina.

ARAD
Bulv. Reg. Ferdinand 42.

BUCUREȘTI
Str. Bursei 2.

Kérje új LEGUMA képes árjegyzékünk díjmentes megküldését!

WOLF-eszközök

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

HETI MŰSOR:

Szerda: Eghy Gyssa táncestje.
Csütörtök: Molnár István táncestje.

Szombat 9: Györgyfalvi lakodalom. (Czakó János revüje, a györgyfalvi népszokások bemutatása, ötven festői viseletű nő és férfi és a györgyfalvi cigányzenekar részvételével. Bevezeti: Dr. Vásárhelyi János ref. püspök.)

Vasárnap d. u. fél 3: Györgyfalvi lakodalom. d. u. 6 és 9: Alhambra. (A bukaresti Alhambra revütársulat előadásai.)

Szerda 9: Attilio Ranzato, a világhírű cselőművész egyetlen hangversenye. Műsor: I. Bach: Aria, Vitali: Chaconne. 2. Boccherini: Concerto in Si maggiore (Allegro Moderato, Adagio, Rondo). 3. Bossi: a) lamento, b) tumulto. Flamand ária (népdal a XVIII. századból.) 4. Ranzato: Arab tamburin. De Falla: A tüzitrus tánca. Scott: Pastorale and Reel. A zongoránál: Renzo Bossi.

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Az év legnagyobb szenzációjának bemutatója, Parádés szereposztásban, csodálatos pazarsággal, gyönyörű zenével, elevenedik meg Johan Strauss élete: A nagy keringő. Felülmulja az év összes filmjeit. Főszereplők: Fernand Gravet, Luise Rainer, Miliza Korjus, Hugh Herbert. A Metro Goldwyn jubiláris produkciója. Műsor előtt 2 premier journal: Fox és Metro.

A CAPITOL MOZGÓ MŰSORA:

Premier világláger! Gunga din. Óriásfilm. Nagyob mint Bengáli és a 41-es Brigád. Főszereplők: Cary Grant, Victor Mc. Laglan és Douglas Fairbanks. A film előtt a legirisebb világhírű.

A SELECT MOZGÓ MŰSORA:

Vörös orchideák. Az utóbbi évek legsikerültebb képműve. Egy állam hadfelszerelési terveiért folyik az ádáz küzdelem, melyben a főhős az utolsó pillanatban menekül meg a biztos haláltól. Főszereplők: Olga Techechova, Albert Schönhals, Camilla Horn.

AZ EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Svéd Sándor, a világhírű magyar énekes egyetlen extraszuper filmje: Mária nővér. Főszereplők még: Jávai Pál, Vaszary Pirokska, Stolz Hilda és Halmay Tibor. II. A Titanic óceánjáró hajó katasztrófája. Charles Boyer-rel, III. Hírű. Jön: Eggerth Márta és Jan Kiepara.

AZ URANIA MOZGÓ MŰSORA:

Férjfogás. Bizar amerikai vígjáték, fordulat cselekménnyel, melynek minden jele nete nevetésre készíti a nézőt. Főszereplők: Chatherine Hepburn, Cary Grant.

Fondat: 1887.

Használjunk

Alapított: 1887.

Beck-kávét

BECK fabrica de Cafea VALEA LUI MIHAI.

RIO MOZGÓ MŰSORA:

Ma 3, 6 és 9 órakor két sláger! I. Vladia Corsacova. Oroszul beszélő társadalmi dráma. Fősz.: Vladimir Gardin és M. Vasiliev. II. A gangster bosszúja. Izgalmas gangster dráma. Fősz.: Patt O'Brien és Margaret Lindsay. III. Journal.

Következő műsorunk: Botrány az Operában. Fősz.: Marx testvérek. II. Az ördög leánya.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, március 15.

București. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Luca zenekar. 19: Időszaki anyagok. 19.15: Jianu fúvósötös. 19.45: Szimfonikus változatok (Cortot hanglemezek). 21.35: Operaelőadás közvetítése az Operaházból. A szünetekben: Hírek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. — Utána: Közlemények.

Budapest I. 9.10: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 13.30: Cigányzene. 14.40: Hanglemezek. 16: Katonazene. 17.40: Budapesti Hangverseny Zenekar. 19.30: „Boka Rozália lakodalma”. Előadás cigányzenével. 20.30: Sporteredmények. 20.40: „A zenélő óra”. Színmű. 22.40: Hírek. 23: Operaházi zenekar. 24.20: Cigányzene. 1.05: Hírek.

Szofia. 20.30: Carmen, Bizet operája.
Varsó. 22: Chopin-művek.

Csütörtök, március 16.

București. 7.30: Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13: Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.10: Déli hangverseny. Közben: Sporthírek. 13.40: Hanglemezek. 14.15: Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30: Hanglemezek. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Gyermekekora. 19: Időszaki anyagok. 19.17: Muszeorgszkaj századik születésnapján a rádiózenekar hangversenye Dimitru szoprán és Secareanu tenor közreműködésével. 20: Felolvasás. 21.15: A filharmonikusok hangversenye. A szünetben: Hírek. 23: Hírek. 23.15: Hanglemezek. Majd: Hírek külföldre német és francia nyelven. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.10: A rádió szalonzenekara. 13.30: Hírek. 14.30: Cigányzene. 15.35: Hírek. 17.10: Magyarország—Franciaország válogatott labdarúgó mérkőzés Párizsból. — 18.55: Cigányzene. 22.10: Cigányzene. 22.40: Hírek. 23.30: Hanglemezek. 1.05: Hírek.

Mit hallgassunk a külföldi műsorból?

Toulouse. 20.15: Szórakoztató zene.
London Regional. 22.50: Szimfonikus hangverseny.

APRÓ HÍRDETÉSEK

Szavanként 2 lej, legkisebb apróhirdetés 2 lej. Allástkeresők, tudóhelyek és fűrdők hirdetései, továbbá elveszett, eltűnt tárgyak miatti hirdetések szavanként 1 lej. Apróhirdetéseket csakis előrefizetés mellett közzéteszünk. Jelzés levelekre, megkeresésekre csak válaszbélyeg ellenében válaszolunk és csak portóztott leveleket továbbítunk.

500—600.000 lejjel Clujon előkelő, bevezetett divatüzlet társat vagy finanszírozót keres. Ajánlatokat teljes címmel „Csakis komoly ajánlat” jellegre a kiadóba kérek.

A temesvári Zsidó Klub vendéglői üzeme bérlet keres. Érdeklődni lehet: Timisoara I. Str. Mocioni 8. Telefon 35-44.

Szakember üzemet vezet, kalkulál, ajánlatok nyomdávalalathoz. Megkereséseket özv. Weiszné Timisoara, Doja 4 címen.

Szép, intelligens leányt, elvált asszonyt hozományval vagy jövedelmező ingatlanmal, megismerne vaszezer biztosjöveldelmű, jömegjelenésű kereskedő intellektuel. Fényképes leveleket „Ideális férj 31” a kiadóba.

Czur-Salom parcella jutányos árban eladó. Ernyőüzem, Cluj, Reg. Ferdinand 3.

Jókarban lévő zongora, jutányos árban eladó. Értekezni: Str. Ilie Macelaru No. 12, délben 12 és 1, délután 4 és 5 óra között.

Lakótársnót keres Hirschné. Reg. Maria 6. I. e.

Társat keresek aktív közreműködéssel üzassal egybekötött, elsőrangban bevezetett, cluj-i székhellyel bíró országos képviseltekhez. Belépés 20.000 lej. Havi tiszta jövedelem 8.000. Fiatal agilis egyének teljes című ajánlatát „Megjelölés” jellegre a kiadóba kérem.

Május 1-re kiadó három szoba, konyha, fűrdőszoba, pince, kert. Érdeklődni a szomszédos fűszerüzletben. Str. Fabrica de zahar No. 4.

Modern 3 szoba, előszoba, fűrdőszoba, konyhas lakás és 2 manzard szoba május 1-re, mig egy szoba, előszoba, fűrdőszoba garzonlakás április 1-re kiadó „Generala” Biztosítónál, Iorga 3.

Esküvők, barmicvok és szidik rendezéséget olcsón vállalom. Meghívásra házhoz és vidékre is megyek. Alkalmi tortákat és kuglereket olcsón készítek. Adlerné, Str. Generala Gherescu 7.

Könyvkötészeti munkákat izléseesen és olcsón készít a

GLORIA

könyvkötészeti

Tulajdonos: MARK LAZAR.

CLUJ, Piața Unirii 9.

Molnár István táncestje csütörtökön a Davila Színházban

A párizsi Archives International des Danses tagja.

A tordai porcellán karrierje belöldön és a közkeleti államokban

Cluj, március 14. Románia porcellániparában alapításától kezdve nagy jelentőséggel bírt a tordai *Manufactura Nationala de Porțelan Turda S. A. R.* A vállalat a tényleges aktivitását 1936 év elején kezdte meg és az azóta eltelt három év alatt a porcellántermelésben nemcsak mennyiségileg és minőségileg, hanem technikailag, valamint az árucikkei jóízűsü kivitele szempontjából olyan bázisra fejlődött, ami aztán nemcsak a porcellánkereskedelemben, hanem a hivatalos ipari és külkereskedelmi körök figyelmét is ráterelte a vállalat működésére. Ezzel magyarázható aztán, hogy a vállalat termékei ma már annyira közkedveltek, hogy Romániában, mint a környező államokban és a Közkeleten, különösen a múlt év szeptemberének eseményei óta, amikor is az egykor híres és piacunkon is nagy szerepet játszó csehszlovák szudetavidéki porcellánipar teljesen német kezekbe ment át. Amint ugyanis a csehek megszünték porcellánexportörök lenni, a nagy közönségünk hamar rájött, hogy a többszázados multu csehszlovák porcellánmárkákat nagyszerűen helyettesítik a *Manufactura Nationala de Porțelan Turda S. A. R.* gyártmányai, ugy minőségileg, mint a jóízűsü kivitelben és így nagy közönségünk hamar lemondott a csehszlovák és német márkás árukról, a közkezdeltté vált tordai porcellán miatt.

A vállalat működésének első évében — 1936-ban — mindössze 5,864.758 lej értékű árut termelt. Amint közismertté vált az izléses kivitelű tordai porcellánok tartóssága és nagyszerű minősége, nagyarányú kereslet indult meg a tordai porcellán iránt és ez a körülmény a termelés fokozására készítette a vállalat vezetését. Az évről-évre keresztül vitt üzemkibővitések tették lehetővé, hogy a termelés 1937 évben már 10,847.591 lej értékű, az 1938 évben pedig 13,600.560 lej értékű volt, vagyis két év leforgása alatt a gyár termelése 132 százalékkal emelkedett, ami a mai viszonyok között rekordteljesítménynek számít.

A szudetavidéken lejátszódott események óta a kereslet még fokozottabb módon jelentkezett, nemcsak a belöldörről, hanem a környező államokból, a Közkeletről, de különösen Palesztinából, ahová az Erdélyből kivándorolt zsidók vitték el a tordai porcellánáruk jó hírét. Ez a körülmény arra indította a vállalat vezetését, hogy a szükségesnek mutatkozó nagyarányú üzemkibővitések pénzügyi fedezetének megteremtésére az eddigi 5 milliós részvénytőkét 15 millió lejre emelje fel. Az új tizmillióstól a vállalat vezetésége nagykapacitású Tunnel-kemenetét akar építtetni, ami által a vállalat termelő képessége — különösen a finomabb árukban — az eddigi ötszörösére fog emelkedni.

A tizmillióstól tökéletes iránt — különösen az ország porcellánkereskedői részéről — már is nagy érdeklődés mutatkozik és általában a tökéletes biztosítottknak tekinthető már az eddigi jelentkezések alapján. Porcellánkereskedői körök szerint ugyanis a vállalat termelési, finánciális és földrajzi szempontból oly kedvező helyzetben van, hogy a konjunktura netaláni romlása esetén is állandóan rentabilisen tud termelni a következő okokból: 1. Középe-Kelet-Európában, valamint a Közkeleten (Karlsbad és Kairó között) az egyedi gyár, amely a szudeta-porcellánmárkával azonos minőségű és kivitelű árut állíthat elő. 2. Európában az első porcellángyár, amely földgázzal fűt, vagyis igen fontos nyersanyagához, a tüzelőanyagához a legolcsóbban jut. 3. Kedvező földrajzi helyzeténél fogva nagy fuvardíj-megtakarításokkal tudja elérni nemcsak a belöldörről, hanem a külföldi piacokat is, mi-

vel Constantáig áruát 45 százalékos fuvardíjkezdéssel szállítja, míg Constantától tengeren éri el a közkeleti piacokat. 4. Jó piacanálissal rendelkezven, a vállalat vezetésége ismeri a Balkán és közkeleti államok igényeit és szükségleteit.

A nemzetgazdasági szempontból nagy jelentőségű vállalatnak a kormány már évekkel ezelőtt megadta az iparpártolási törvény összes kedvezményeit. Hogy ezt az a vállalat mennyire megérdemli, legjobban az bizonyítja, hogy olyan cikkeket exportál, olyan cikkeket szerez az országnak

devizát, amelyekért eddig hatalmas devizamennyiségek vándoroltak a külföldre. Mivel a vállalat vezetősége nem politizál, részvényesei és alkalmazottai között feltalálható Románia összes felekezetei és fajai, a nagyközönség is faj- és felekezeti különbség nélkül előszeretettel vásárolja a vállalat termékeit.

A *Manufactura Naționala de Porțelan Turda S. A.* ezévi rendes közgyűlését március 27-én tartja meg, amelynek a legfontosabb napirendi pontja az igazgatóság tökéletesi határozatának ratifikálása. Ez időpontig természetesen a részvényjegyzésre jelentkezők lebonyolíthatják a részvényjegyzéssel kapcsolatos összes formalitásokat.

KÖZGAZDASÁG

Aláírták a román-csehszlovák módosított külkereskedelmi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó jegyzőkönyvet

A módosított egyezmény április 1-én lép életbe

Prága, március 14. Megirtuk, hogy a román-csehszlovák külkereskedelmi egyezmény meghosszabbítására vonatkozó prágai tárgyalások a befejezéshez közelednek, míg tegnap Románia nevében *Christu*, a külügyminisztérium külkereskedelmi osztályának vezérigazgatója aláírta az egyezmény meghosszabbítására vonatkozó jegyzőkönyvet. A tárgyalásokon elvben a régi egyezményt hagyták érvényben, de állandósították azokat a kvótamódosításokat,

amelyek a múlt évi szeptemberi események után szükségessé váltak és amelyeket az októberi módosítóegyezményben foglaltak. Az új külkereskedelmi egyezmény április 1-én lép életbe. Az egyezmény aláírása után a két állam jegybankjainak delegátusai folytatják tárgyalásaikat a fizetési egyezmény megkötése érdekében, amelyek során régi tételek ügyét is rendezik.

Április 5-ig minden vállalat részletes üzemi leírást köteles beadni az Aviaticai Alap Pénztárához

București, március 14. Az Aviaticai Alap Pénztárának vezetősége rendeletet adott ki, amely szerint minden magánvállalat (egyéni cég), amelynek saját tőkét 1937 december 31-én 500.000 lejt és kereskedelmi társaság, amelynek a részvénytőkéje egymillió lejt meghalad, részletes üzemi leírást köteles beadni az Aviaticai Alap Pénztárához. A beadványban a következő kérdésekre kell válaszolni.

1. A vállalat megnevezése (cége, a bejegyzés szerint),
2. a cégi jogi formája (egyéni cégnél a cégtulajdonos neve),
3. a cég székhelye,
4. a vállalat tárgya (mivel foglalkozik),
5. saját, vagy bérelt üzemen dolgozik-e,
6. hány lőerős, és milyen motorokkal dolgozik,
7. az alkalmazottak és munkások száma, 8. részletes leírása az üzemnek, valamint az üzem tervrajza (alaprajza).

Az élőállatexport Görögországba szabad, Egyiptomba tilos. Az élőállatexportörök szindikátusa közli az exportörökkel, hogy Görögországban a száj- és körömfájás járvány megszűnt és így a romániai élőállat ismét exportálható. Viszont Egyiptom északi tartományaiban száj- és körömfájásjárvány lépett fel és így Egyiptomba a szarvasmarhabevített betiltották.

Az autonóm pénztárak kibocsájtásainak adó- és illetékmentessége. A hivatalos lap hétfői száma rendeltörvényt közöl, amely szerint a kormány adó- és illetékmentességet biztosít a következő autonóm pénztárak kibocsájtásainak: Casa Autonomă de Finanțare și Amortizare, Casa Autonomă a Fondului Apărării Naționale, Casa Autonomă a Fondurilor Aerului și Marinei. Az illetékmentesség nemcsak a kibocsájtással kapcsolatos műveletekre, hanem a lombardál és átruházással kapcsolatos műveletekre is kiterjed. A rendelet azonnal életbelépett.

A kormány megszüntette a közintézmények és állami vállalatok adó- és illetékmentes importlehetőségeit. A hivatalos lap hétfői száma rendeltörvényt közöl, melyben megszüntették a közintézmények és állami vállalatok adó- és illetékmentes im-

portlehetőségeit. Ilyen kedvezményeket a jövőben a kormány csak esetenként adhat, minisztertanácsi jegyzőkönyv alapján. A rendeltörvényvel a kormány az adót fizető magánvállalatok régi sérelmét tette jóvá. Ugyanis egyes közintézmények és állami vállalatok adó- és importkedvezményeik révén meg nem engedhető versenyt támasztottak az adóval terhelt szakmabeli vállalatoknak és ez a rendeltörvény ezt az állapotot szüntette meg.

Megkezdődött a dunai hajózás. Az összes dunai hajózási társaságok a teherforgalmat megkezdték. A román hajózási társaságok ugyancsak megkezdték a teherszállításokat, míg a személyforgalmat március 23-án kezdi meg.

Új interimár bizottságokat neveztek ki a kerületi betegsegélyző pénztárak élére. A hivatalos lap hétfői száma közli a munkaügyi miniszter ama rendeletét, amellyel új interimár bizottságokat neveztek ki a következő városokban levő kerületi munkásbiztosító pénztárak élére: Gyulafehérvár, Arad, Dej, Lugos, Nagyvár, Petrozsény, Szatmár és Nagyszében.

Még mindig tisztátalan a vére!

Ekzema - Pörseések - Pattanások - Furunculosis - Visszerek - Megkeményedett erek - Visszeres gennyedések - Kőszvény, csúsz - vesebaj - Ischias - Arterio-sclerosis - a kritikus életkor bajai.

A legtöbb betegség, eredeténél egy az oka: a tisztátalan vér. Aimatlanág, migrain, szédülés, a véredényelmeszesedésben szenvedők szívdobogása, kőszvény, csúsz, idegesség, zsába, ischias, vesehomok, vesegyulladás, bőrbajok ekzema, pörseések, furunculosis, pattanások, psoriasis, sycosis, erythema stb. a vérbe vegyült tisztátalanságok következményei. Ezek a tisztátalanságok okozzák a visszereket és megkeményedett erekkel keletkező folytonos visszeres gennyedéseket és a legsúlyosabb női bajok is ezek következményei.

Energikus vértisztítóval igyekeznünk kell tehát a vért tisztán tartani, vagy ha már mérgező anyagok keveredtek bele, azokat a vért újból megtisztítani, mert csak így előzhetjük meg a fertőzött betegségeket. A Dépuratif Richelet erre irányuló bázisátalantása már régen elismert. A Dépuratif Richelet filtrálja, szűri, valóságos megtisztítja a vért és hálá ennek az erélyes "helyesbítő" tevékenységnek, a gennyedések elszáradnak és elzárulnak, a sebek és laesiook eltűnnek, anélkül, hogy a bőrön nyomot hagynának maguk után. A beteget nem kínozzák többé az állandó viszketés romboló következményei. A húgymergeket is elpusztítja a Dépuratif Richelet és ezáltal felszabadítja az ízületeket, illetve megszünteti a reumatikus fájdalmakat. A nedvkeréngés szabályozásával hat a visszerekre és könnyűvé teszi a járást; eloszlatja a kritikus életkor ama sok baját, mely annyi nőt kínoz és elhárítja az ötvenes életkorú emberek elől az érmelesedés veszélyét. Még értékesebb tulajdonsága Richelet Dépuratif-jának az hogy felészti a vért és bázisátalantással megfiatalítja a szervezetet.

DÉPURATIF RICHELET

minden gyógyszerárban és drogeriában kapható

Mely erdélyi és bánáti cégek szerepelnek az exportörök hivatalos póttjegyzékében. Közöltük, hogy a nemzetgazdasági minisztérium a hivatalos lap március 9-i számában tette közzé az exportörök hivatalos póttjegyzékét, amelyben a következő erdélyi és bánáti cégek szerepelnek: 1263. Nicolae Bosch, Timisoara, 1265. Ioan Seracu, Arad, 1267. Prima Fabr. Bănăneanu de Mănuși, „Gant Royal“ S. A. R., Timisoara, 1270. Ioan Ogrin, Vrani (Caras megye).

A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai:

Dollár	141.17—143.24
font	662.40—672.73
palesztinai font	663.09—673.44
holland forint	75—76.18
svájci frank	32.15—32.64
francia frank	3.57—3.78
márka	40.50—41.60
pengő	25—27
csehszlovákia (hivatalos)	4.68—4.77

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai laphibákban. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki:

Palesztinai font, 30%-os sz.-kvóta	1700—1750
angol font, 30%-os szabadkvóta	1640—1650
angol font, 20%-os kvóta	1340—1350
angol font, 40%-os kvóta	1005—1039
holland forint, 30%-os sz.-kvóta	186
dollár, 30%-os szabadkvóta	360
svájci frank, 30%-os kvóta	79—81
francia frank, 30%-os sz.-kvóta	9.62
belgas (kliring)	57.70
belgas, 15%-os	60
svédkorona, 30%-os kvóta	90

Via Mala nagyregénye. John Knittel: Via Mala 648 lap, hatalmas kötet, vászonkötésben 290 lej. Új regény meg: Gervais: Ma-Kui egy orvos élményei Belső-Kínában, 280 lap, fve 125 lej, kve 165 lej Lepagenál Kolozsvár, Postán utánvétellel. Kérjen teljes jegyzéket.

WOLF-eszközök

RÖPESÉK

bb apróhirdetés 24 előhelyek és fűrdők...
...eltűnt tárgyak...
...1 lej. Apróhirdetés mellett...
...csak...
...továbbitunk.

on előkelő, bevezető...
...finanszírozót...
...Csakis...
...kiadóba kérek.

b vendégfői üzemére...
...lehet: Timisoara I...
...44.

zet, kalkulál, ajánl...
...Megkereséseket...
...Doja 4 címen.

yt, elvált asszonyt...
...delmező ingatlan...
...biztosítási...
...intellektuel. Fény...
...31" a kiadóba.

atányos árban eladó...
...Derdinand 3.

jutányos árban el...
...Macelaru No. 12...
...és 5 óra között.

schné. Reg. Maria

özreműködésével ut...
...rangban bevezetett...
...székes képviselők...
...Havi tiszta jövede...
...egyéni teljes cím...
...jellegre a kiadóba

m szoba, konyha...
...Erdélyi...
...Fabrica de zahăr

szoba, fűrdőszoba...
...szarad szoba május...
...szoba, fűrdőszoba...
...kiadó „General”

ás szidik rendezés...
...ásra házhoz és v...
...tortákat és kugle...
...dlerne, Str. General

krákat izlésesen...
...észt a

RIA

észet

RK LAZAR.

Unirii 9.

zban

axi
En szállodája
BUDAPESTEN
CONTINENTAL
SZALLO
160 SZOBA MINDEN ÁRKATEGORIÁBAN
ÉTTEREM-GARAGE.

ÚJ KELET Legújabb hírek

A magyar csapatok bevonultak Ruszinszkóba

(Ötödik oldali cikkünk folytatása)

Budapest, március 14. Munkácsról délre Ormodia mellett cseh járőr agyonlőtt két magyar földművest, Percsényben cseh katonáknak elűzte egy magyar lelkeset.

Budapest, március 14. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ungvár közelében a cseh katonák kedden reggel lövöldözni kezdtek egy magyar határhoz. A támadókat visszaverték. Egy órával később két újabb támadás történt. Nagydobrony közelében a csehek ugyancsak megtámadtak egy magyar határhoz. A lövöldözések egész délelőtt tartottak.

Budapest, március 14. (Rador). Az Havas jelenti: Kedd reggel határcsúszás történt Munkács mellett. Csehszlovák határvédők puskalövéseket adtak le a magyar határ irányába. A magyar határvédők válaszoltak. Munkács közelében Örhelyalja községet a magyarok megszállták és néhány foglyot ejtettek.

Budapest, március 14. A ma reggel megjelent magyar lapok hangsúlyozzák, hogy Ruszinszkóban hihetetlen terror uralkodik és hogy nincs más megoldás, mint Ruszinszkónak Magyarországhoz való csatolása.

Ultimátum és bevonulás

Budapest, március 14. A német távirati iroda teljesen megbízható forrásból jelenti: A magyar kormány a magyar csapatok Ruszinszkóba való bevonulásával egyidejűleg ultimátumot intézett a prágai kormányhoz, amely délután 12 órakor járt le.

Budapest, március 14. A német távirati iroda jelenti: A cseh katonák által a ruszinszkói határ közelében előidéztet incidensek eredményeképpen a magyar csapatok kedden reggel átlépték Ruszinszkó határát.

Budapest, március 14. A magyar kormány által a csehszlovák kormányhoz intézett, Ruszinszkóra vonatkozó ultimátum a következő magyar követelések teljesítését kéri:

1. Bocssáskák szabadon a magyar internáltakat.
2. Szüntessék be a magyar lakosság üldözését.
3. Engedjék meg a magyar védszervezetnek felfegyverzését.
4. Távolítsák el Ruszinszkóból a cseh csapatokat és térítsék meg a magyaroknak okozott károkat.

Az ultimátum hivatkozik a január 9-én, az első munkácsi incidensek után Prágához intézett jegyzékre. Ez a jegyzék kijelenti, hogy a magyar hadsereg válaszolni fog bármely, Csehszlovákia részéről jövő támadásra és teljes megsemmisítésig üldözni fogja a támadókat.

Poporianiig nyomultak a magyar csapatok

Prága, március 14. Prágából jelenti a német távirati iroda: Prágába érkezett jelentés-

sek szerint a Ruszinszkóba behatolt magyar csapatok egészen Poporianiig, Zvaljava közeléig nyomultak előre.

Volosin Hitlerrel és Mussolinivel kér segítséget

Huszt, március 14. A Reuter ügynökség jelenti: Beavatott körök szerint Volosin ruszín miniszterelnök táviratilag kért segítséget Németországtól és Olaszországtól, mint amelyek a bécsi döntőbíráskodás nyomán garantálták Ruszinszkó határait, közölve Hitlerrel és Mussolinivel, hogy a magyar csapatok Ruszinszkó területére léptek.

Budapest, március 14. A német távirati iroda jelenti: Éles harcok után a magyar csapatok ma hajnalban, Munkács közelében, átlépték Ruszinszkó határát és elfoglalták Podherng községet. Három magyar gyalogos zászlóját folytatja az előnyomulást Ruszinszkó belseje felé. A harcok tovább folynak. Mindkét részről több halottja és sebesültje van az eddigi összetűzéseknek.

A magyar csapatok Munkácsról 16 kilométerre nyomultak előre és elfoglalták Svalal várost.

Hárminc falut foglalták el a magyarok

Pozsony, március 14. A Reuter ügynökség megbízható forrásból úgy értesül, hogy a magyar csapatok kedden hajnalból délutánig harminc ruszinszkói falut foglaltak el.

Berlin, március 14. Az Havas ügynökség jelenti Berlinből: Beavatott ukrán körök tudni vélik, hogy az ukrán katonai szervezeteitől támogatott cseh csapatok visszaverték a kedden hajnalban Ruszinszkó területére behatoló magyar csapatokat.

Magyarország mozgósít

Berlinből jelenti a német távirati iroda: Magyarország mozgósítása percről percre várható. A mozgósítás irányában megtörtént minden előkészület. A magyar önkéntesek átlépték Rudnok közelében a határt és elfoglalták Kloptans hegyet, Ruszinszkó egyik legfontosabb stratégiai pontját.

Hogyan történt a magyar-ruszín határcsúszás?

Budapest, március 14. A magyar hadsereg vezérkara közli: Két határcsúszás történt a magyar-ruszín határon. Munkácsról 30 kilométernyire ukrán csapatok megpróbálták levegőbe röpteni a magyar területen áthaladó vasutvonalat. A magyar határvédők tüzelni kezdtek és segítséget kértek a szomszédos helyőrségtől. Bankaszó közelében reggel kilenckor ukrán terroristák és cseh katonák megtámadták a magyar határvédőket.

A német csapatok megkezdték a bevonulást Szlovákiába?

Bécs, március 14. A Reuter ügynökség jelenti: A bécsi rádió ma délután két órakor közölte, hogy a német csapatok megkezdték a bevonulást Szlovákiába.

Berlin, március 14. Az Havas ügynökség jelenti: Német körökben kijelentik, hogy Németország Csehszlovákia sorsába való beavatkozása és német csapatoknak Csehszlovákia területére való bevonulása percek kérdése. Német körök indoklásai azt hozzák fel, hogy „meg akarják védeni a németek életét és javait és helyre akarják állítani a csehek által megzavart müncheni rendet.” A német birodalom minden részéről csapatösszevonásról és csapatszállításokról érkeznek jelentések.

Német rohamosztagok elfoglalnak egy szlovák községet

Pozsony, március 14. Iglóól nyugatra, a német határ közelében, Ausztriából jövő nemzeti szocialista rohamcsapatok elfoglalták Viskitna helységet.

A német távirati iroda jelenti: Stangernben, Igló közelében, a németek heves tüntetést rendeztek, midőn értesültek arról, hogy Sziaveket, a német lakosság helyi vezetőjét, letartóztatták. A német vezetők utasították a tömeget, hogy őrizze meg a rendet. Rövidesen azonban teherautókon cseh különítmények érkeztek, amelyek bekerítették a községhezát és lövöldözni kezdtek a tüntelőkre. Egy német meghalt, többen súlyosan

megsebesültek. A puskatus által levert német tüntetőknél két órát kellett várniok az orvosi segítségre. Stangernben megtiltották az embereknek, hogy elhagyják házaikat.

Német jelentések cseh atrocitásokról

Pozsony, március 14. A német távirati iroda jelenti: Pozsonnyal egyidejűleg Engerauban is bombák robbantak. Cseh kommunisták elemek Szlovákiában mindenütt exzesszusokra vetemedtek. A pozsonyi robbanások jeladást képeztek a szlovák területen lévő cseh katonaság számára, hogy kilengéseket kövessenek el és mindenkit bántalmazzanak. Német és szlovák vezetőket elcipelték házaikból és ismeretlen irányban vitték őket. Számos helységben a lakosság fellázadt és elkergette a csehek. Más helységeken véres összetűzésekre került sor, mint például Késmárkon, Szepesbélán, Zipszerben és Neudorfban. Az áldozatok száma még ismeretlen.

Berlin elfolja a német csapatok bevonulását

Berlin, március 14. A Reuter ügynökség tudósítóját felhatalmazták annak közlésére, hogy a német csapatok nem léptek át Szlovákia határát.

A Reuter ügynökség prágai jelentése szerint német területen megszervezett és Durcsánszki jelenlegi külügyminiszter vezetése alatt álló szlovák különítmények kedden délután behatoltak Szlovákiába. A vasúti köz-

lekedés Pozsony és Huszt, Ruszinszkó fővárosa között megszakadt.

Cseh csapatok vonulnak Szlovákiába

Pozsony, március 14. Kedden reggel megerősítették a Pozsonyban állomásozó csapatokat és eltorlaszolták a város bejáratait. A német távirati iroda szerint a cseh rendőrség letartóztatási végzést bocsátott ki Sano Mach szlovák propaganda főnök és ennek titkára, Kirsbaum ellen. Eddig azonban nem tartóztatták le őket. Az

Hacha köztársasági elnök Chwalkovszkival különvonaton Hitlerhez utazott

Prága, március 14. Hacha köztársasági elnök kedden délután négy órakor Chwalkovszki külügyminiszter kíséretében, külön vonaton Hitlerhez utazott.

Pozsonyból jelenti, hogy az önálló Szlovákia kikiáltása óriási örömet váltott ki Pozsonyban. A város ünnepi külsőt öltött. A házakat fellebegtették, az utcákon örömmármorban uszó tömegek hullámanak. A vá-

éjszaka folyamán a cseh rendőrség hamarinc németet letartóztatott.

Bécsből jelenti a német távirati iroda: A cseh csapatok jelentős egységei vonultak a Tatra hegyein át Vrutki felé, Szlovákiába. Tankok és nehéz tüzérség vonultak Dubnaskala felé, ahol már megtörténtek az első összetűzések a cseh gyalogság és a szlovák különítmények között. A szlovákok megkísérelték megakadályozni a csehek elmozdulását a pozsonyi irányba. A cseh hadseregnek egy utász különítménye Dubnaskala közelében levegőbe röpítette a hidat.

Prága nem vonta ki csapatát Szlovákiából

Prága, március 14. A cseh hadsereg információs irodája a német távirati iroda tudósításának érdeklődésére közölte, hogy a Szlovákiában állomásozó cseh csapatoknak nem adtak utasítást a visszavonulásra.

ros különböző pontjain máglyákat gyújtottak, amelyeket négy tömeges örmírvalóság közepette táncolnak körül.

Mint Prágából jelenti, politikai körök úgy értesülnek, hogy Gajda, a cseh nemzeti szocialisták vezére, ultimátumot intézett a cseh kormányhoz, hogy a Beran-kormány kedd déli 12 óráig bezárólag adja be lemondását.

CAPITOL Mozgóban

Ma, szerdán indul a világ egyetlen óriásfilmje!

GUNGA DIN

Nagyobb, szebb, mint a Bengáli és a 41-es Brigád. Kétmillió dollárba került ez a szédületes arányu nagy film.

Főszereplők: CARY GRANT, VICTOR MC. LAGLEN, DOUGLAS FAIRBANKS junior. A film előtt a legfrissebb Paramount világíradó.

Ruszinszkó is kikiáltotta függetlenségét

Huszt, március 14. A ruszinszkói diéta ma összeült és Ruszinszkó teljes függetlenségét proklamálta.

Berlin, március 14. A német sajtó nem tesz említést a Volosin által Hitlerhez intézett táviratról és Ruszinszkó függetlenségének proklamálásáról sem számol be.

„Csehszlovákia széthullott”

Berlin, március 14. A kedd délutáni német lapok egyöntetűen megállapítják, hogy Csehszlovákia széthullott. A Berliner Lokal-anzeiger és a többi lapok történelmi elhatározásokról beszélnek és nagy figyelmet szentelnek a csehek katonai készülődésének.

Prága, március 14. A cseh kormány ma minisztertanácsot tartott, amelyen elhatározták, hogy a kormány átalakítását Hacha köztársasági elnök hazatérése utánra halasztják el.

Berlin, március 14. Német hivatalos közlés szerint a csehszlovákiai helyzet lehetetlenné vált. Egyes német lapok által a csehországi és morvaországi helységek német lakóinak sorsáról közölt beszámolók hangszulozzák, hogy e németek védelme csak akkor lehet hatályos, ha az egész terület a német erők ellenőrzése alatt áll. Általában valószínűnek tartják, hogy a német beavatkozás azonnal bekövetkezik.

Hogyan folyt le a pozsonyi diéta ülése

Pozsony, március 14. A pozsonyi diéta mai határozatával kapcsolatosan közlik, hogy az egyszakos törvényt a diéta jelenlévő 62 képviselője egyhangulag szavazta meg a 66 tag közül. Az ülésen Sidor bejelentette lemondását, majd Tiso beszámolt berlini utjáról. Elmondotta Tiso, hogy Berlinben a következőket közölték vele:

„Ha a szlovákok alkalmazkodnak a nemzeti szocialista elvekhez, Németország támogatni fogja őket. Ha azonban tétovázniának, annál rosszabb lesz ez számukra.”

A függetlenségi törvény megszavazása után a képviselők a „Hej szlovák” című dalt, a szlovákok himnuszát intonálták.

A szlovák köztársaság elnökének megválasztása két héten belül megtörténik.

Chamberlain a csehszlovák határok garantálásáról

London, március 14. Az angol alsóház kedd délutáni ülésén egyik képviselő meginterpellálta Chamberlaint a csehszlovákiai helyzetről. Az angol miniszterelnök a következőket válaszolta:

„A csehszlovák határok garantálása csak nem provokált támadás esetére érvényes. Ilyen támadás még nem történt.”

A zsidótörvény miatt öngyilkosságot követett el egy budapesti konzervgyáros

Budapest, március 14. Fabritzki Andor ismert budapesti konzervgyáros, világhíró gázzal öngyilkosságot követett el. Fabritzki a zsidótörvény elől menekült a halálba.

Robbanás a bucaresti telefonpalota pincéjében

BUCURESTI, március 14. Ma délelőtt tíz órakor borzalmas robbanás történt a bucaresti telefonpalota pincéjében. A robbanást rövidzárlat idézte elő. Négy, a kábelvezeték helyiségében dolgozó munkás súlyos sérüléseket szenvedett.

Japán ultimátum Moszkvához a halászlát konfliktus ügyében

Tokió, március 14. A japán kormány utasította moszkvai követét, közölje Litvinov szovjet külügyi népbiztossal, hogy a halászlát konfliktus végső megoldásának időpontját március 15-ikében jelölik meg.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Barón L. Pop 10. Telefon: 18-60.

BUN DE IMPRIMAT